

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society of the Franciscan Fathers

XXXVI. Nr. 37 (63)

ANTRADIENIS, (Tuesday), RUGPIČIO (August) 28 d. 1951 M.

SIX CENTS

SUDAROMA PACIFIKO SAUGUMO SISTEMA

Washingtonas. — Rugpičio 30 d. JAV ir Filipinai pasirašo savitarpinės pagalbos sutartį, kuria numatoma, kad susitarantieji kraštai ateis vienas kitam į pagalbą, jei būtų užpulti kokio komunistinio krašto, vėl sustiprėjusios Japonijos ar kieno nors kito. Tokios pat sutartys San Francisco bus pasirašytos su Australija ir Naująja Zelandija. Visos šios sutartys sudaromos Atlanto pakto pavyzdžiu. Šią saugumo sistemą papildys JAV ir Japonijos saugumo sutartis, kuri JAV leidžia Japonijai laikyti savo karo pajėgas ir turėti atamos bazes, kol dabar nuginkluota

Japonija bus vėl pajėgi gintis. Tuo būdu bus sudaryta saugumo sistema, kuri leis apsaugoti šį regioną nuo įvairių agresinių pasikėsinimų.

HARRIMANAS APLANKĖ TITO

Belgradas. — Pakeliui iš Teherano prez. Trumano patikėtinis W. A. Harrimanas buvo sustojęs Juogslavijoje, kur kalbėjosi su Tito — ūkinės ir karinės pagalbos Jugoslavijai teikimo klausimais. Praėjusiais metais Jugoslavija gavo iš JAV daugiau kaip 100 milijonų dolerių paramos, kad galėtų spirytis Sovietų spaudimui. Tito tvirtina, jog karo atveju jis galys sumobilizuoti ligi pusantro milijono vyrų ir jo armija laikoma stipriausia šiaurės geležinės uždangos.

MASKVA LAUKIA REVO-LUCIJOS PRIEŠ TITO

Viena. — Vietiniai Vakarų sąjungininkų atstovai yra nuomonės, jog Sovietai ne tiek ruošiasi Tito pulti, kiek laukia, kad krašte prasidėsianti prieš jį revoliucija. Čia esantieji žiniakarininkai nurodo, jog Jugoslavijoje Tito priešų yra daugiau, negu paprastai manoma. Tad prileidžiama, jog Sovietai tikisi, kad tas pajėgas jiems pavyks sutelkti į pagrindinį sąjūdį.

KOMUNISTAI KERSIJA

Berlynas. — Čia gautomis žiniomis, Rytų Vokietijoje komunistai pradėjo kęsti tiems jaunuliams, kurie komunistinio jaunimo kongreso Berlyne metu drįso nuvykti į vakarinius Berlyno sektorius. Esama duomenimis 148 tie jaunuliai jau suimti ir tūkstančiams kitų gresia tas pats pavojus.

KATZ-SUCHI NEMALONĖJ?

Geneva. — Čia diplomatinuose sluogsnuose tvirtinama, kad Lenkijos nuolatinis atstovas prie Jungt. Tautų Julius Katz - Suchi esąs patekęs į Varšuvos komunistinių viršūnių nemalonę. Pats Suchi tuos gandus paneigia, bet kitų šaltinių žiniomis jo laukia tas pats likimas, kaip ir visų, kurie karo metu dirbo lenkų egzilinei vyriausybei Londone.

IRANAS DAIROSI NAFTOS PIRKEJŲ

Teheranas. — Irano vyriausybei atmetus anglų pasiūlymą, derybos nutrūko ir anglų delegacijos pirmininkas išvyko į Londoną. Taip pat išvyko iš Irano ir prez. Trumano patikėtinis Harriman. Kaip padėtis toliau vystysis, kol kas nėra paaiškėję. Harriman spaudos atstovams pareiškė, kad derybos esančios nenutrūkusios, bet tik suspenduotos ir galinčios būti kiekvieną momentu atnaujintos, nors Irano atstovai kalba, kad derybos esančios visiškai nutrauktos.

Po derybų su angliais nutrūkimu Irano vyriausybė pradėjo dairytis, kam galėtų savo naftą parduoti, nes yra atsidūrusi labai rimtoje padėtyje. Pusę Irano biudžeto sudarydavo pajamos iš naftos, kurių po naftos suvalstybinimo ir Abadano valyklių uždarymo nebegauna ir kraštas yra atsidūręs bankroto pavojuje.

Irano vyriausybės atstovai skelbia, kad esą jau gauta nemaža pasiūlymų jo naftą pirkti, bet kol kas mini vieną Pakistaną, į kurį galima nedidelį kiekį pergabenti sunkvežimiais. Iš tikro tos naftos pardavimas sudaro didelį sunkumą, nes visame pasaulyje yra vos 40-50 nepriklausomų tank-

laivių, kurie galėtų imtis Irano naftos pervežimo, bet nemanoma, kad ir jie drįstų gadinėti savo santykius su anglų naftos bendrove.

Pagaliau ir gamybos klausimas ne mažiau sunkus. Pats Mossadeh yra pripažinęs, kad be anglų specialistų pagalbos Iranas nepajėgtų savo naftos gamybą testti.

Susidarius tokioms sąlygoms, spauda pradeda kelti balsą prieš Mossadeh vyriausybės laikyseną. Ji nurodo, kad kraštas eina prie bankroto, 100,000 darbininkų gresia nedarbas, ir tuo būdu vyriausybė pati yra sudariusi tokias sąlygas, kurioms sudaryti komunistai paprastai išleidžia milijonus.

Parlamente Mossadeh laikysena taip pat susilaukė smarkios kritikos ir laukiama, jog bus padarytas pasiūlymas pareikšti jam nepasitikėjimą. Mossadeh pozicija yra tuo silpna, kad jo partija parlamente teturi 7 atstovus.

Laikoma galimu dalyku, kad dėl tokios dalykų raidos Mossadeh gali tapti pasitraukti. Daug kas sprendžia, jog ir anglai laukia, kad pagaliau Irane turės pasikeisti vyriausybė ir tuomet bus galima su Iranu susitarti.

Europos „savanoriai“ Korejoje

Tokio. — Komunistai, pasiskelbę, kad tariamai Jungt. Tautų lėktuvus bombardavęs Kaesongas, kur vyko karo paliaubų derybos, norėdamas nužudyti jų delegaciją, rugpičio 23 d. derybas nutraukė. Jungt. Tautų vyriausioji karo vadovybė komunistų prasimanytą kaltinimą griežtai atmetė, kartu pareiškėdama, jog derybos galės būti pradėtos iš naujo, jei komunistai norės.

Į tą Jungt. Tautų karinės vadovybės pareiškimą komunistai oficialiai dar neatsakė. Bet jų radijas labai piktais žodžiais puolė amerikiečiai ir skelbia, kad derybos negalinčios būti atnaujintos, kol JAV nepakeisią savo laikysenos.

Komunistai telkia savo pajėgas

Deryboms nutrūkus, pastebėtas sustiprintas komunistų pajėgų telkimas, ypač viduriniam fronto sektoriuje. Ryšium su priešų pastangomis telkti į frontą naujas pajėgas Jungt. Tautų aviacija vėl pradėjo plačiu mastu naikinti priešų užnugarį. Buvo smarkiai

bombarduotas net ir Rashin miestas, kurio anksčiau sąjungininkų lėktuvams nebuvo leidžiama bombarduoti, kadangi jis yra vos 20 mylių nuo Sovietų sienos. Rashin yra viena svarbiausių komunistų aprūpinimo bazių, bet ligi šiol jis tebuvė viena kartą bombarduotas nuo pat karo pradžios. Taip pat stipriai buvo puolami komunistų aerodromai, stotys ir kariuomenės bei aprūpinimo kolonos. Praėjusį šeštadienį tik iš 2000 priešų sunkvežimių buvo sunaikinti arba sužaloti 806.

Pačiame fronte kovos taip pat stiprėja, ypač rytinėje fronto dalyje vyko smarkūs susirėmimai.

Europos „savanoriai“ Korejoje

Pirmą kartą nuo karo pradžios šalia korejiečių pasirodė ir tariamieji savanoriai iš Europos. Jų daliniai buvo pastebėti tarp raudonųjų sostinės Pyonyango ir Kaesongo. Tai esą „kaukaziečiai“, bet manoma, jog tarp jų nemažą dalį sudaro ir rusai. Pastebėjus dalinius sudarą apie 2000 vyrų. Manoma, jog čia yra dalis tų „savanorių“, apie kurių organizavimą Mandžiurijoje jau buvo žinių prieš šesetą mėnesių. Tuomet gautomis žiniomis, tuos savanorius turėjo sudaryti ne tik rusai, bet ir okupuotų kraštų bei satelitų kariai, tarp jų ir Pabaltijo kraštų.

AUSTRAI REIKALAUJA LAISVĖS

Viena. — Austrijos kanceleris Figl pakartotinai kreipėsi į okupacinių kraštų vyriausybes, kad būtų pagaliau grąžintas Austrijai ūkinis ir politinis suverenumas. Kaip žinome, Austrija praėjusio karo pabaigoje buvo išvaduota iš Hitlerio įvykdytos okupacijos, bet ligi šiol laikoma okupuota, nes per daugiau kaip 250 posėdžių ne-

pavyko Vakarų sąjungininkams su Sovietais dėl taikos tarties su Austrija susitarti. O vakariečiai vieni tą sutartį su Austrija negali kaip su Japonija sudaryti, nes karo pabaigoje Sovietams buvo užleista dalį Austrijos okupuoti, ir dabar jie iš ten jokiu būdu nenori išeiti.

SILTINĖS EPIDEMIJA TUERINGIJOJ

Veimaras. — Iš sovietinės Vokietijos zonos ateina žinių, kad Tueringijoje prasidėjo didelė šiltinė epidemija. Ypač ji siaučianti Nordhauseno, Muelhauseno, Eisenacho ir Langensalzso rajonuose, kur uždrausta visi susirinkimai, sporto rungtynės ir rinkimai į pamaldas. Susirgusiųjų skaičius siekia keletą tūkstančių.

Ko Sovietai atvyksta

Berlynas. — Sovietų kontroliuojama Rytų Vokietijos spauda praneša, kokiais tikslais Sovietų delegacija atvyksta į San Francisco konferenciją. Tie laikraščiai nurodo, kad Sovietų atstovai San Francisco konferencijoje „reikalauts Japonams teisingos taikos“ ir pasipriešins amerikiečių bazėms Japonijoje, nes jos esančios nukreiptos prieš Sovietus ir komunistinę Kiniją.

SOVIETŲ KAREIVIAI NORI DEZERTYRUOTI

Berlynas. — Vienas buvęs Sovietų karininkas čia pareiškė, kad Sovietų kareivių žymiai daugiau į Vakarus bėgtų, jei jie bent kiek galėtų būti tikri, kad jiems bus suteikta prieglauda. Buvęs Sovietų maršalas Klimov spaudos atstovams nurodė, jog kai kurie į Vakarus pabėgusieji rusai taip blogai buvo priimti, kad nerado kitos išeities kaip nusižudyti. Klimovo pranešimu, nuo 1945 m. į Vakarų Vokietiją yra dezertyravusių iš Rytų Vokietijos 1200 Sovietų karių, kurių daugumą sudaro karininkai.

Rekordinė pragyvenimo kaina

Washingtonas. — Bureau of Labor Statistics paskelbė, kad tarp birželio 15 d. ir JAV pragyvenimo išlaidos pasiekė rekordinio aukščio — 185,5% viandutinių 1935-39 m. išlaidų.

Čia matome, kaip komunistų į Berlyną suvežtas jaunimas, savo vadovų liepiamas, vėrėsi į vakarinius sektorius demonstruoti. Bet slapta tas jaunimas ėjo į tuos pat sektorius pavalgyti ir susipažinti su Vakarų gyvenimu, už ką dabar masiškai areštuojami.

Argentinos prezidentas Juan Peronas stotysis vėl savo kandidatūrą lapkričio 15 d. rinkimuose. o žmona Evita nori kai kas turėti viceprezidentę. Jei ji sutiktų, sekama būtų ir Irlinčia. Argentina turėtų „karališką prezidentinę porą“, pirmą tokią demokratijos istorijoje.

PRIEŠĄ SULAIKYS ATOMINEM BOMBOM

Washingtonas. — Oro pajėgų sekretorius Finletter Air Force Association metinėje konferencijoje pareiškė, jog netikėtina, kad priešas su pasisekimu galėtų užpulti Europą. O palyginti su pasisekimu, oro pajėgos bus pasiruošusios ato-

miniais ginklais pulti priešų žemynų dalinius, kad sulėtintų jų žygiavimą ir priešui sutrukdytų sutelkti savo pajėgas lemiamam smūgiui. Finletter pažymėjo, kad JAV gali išsityti didesnę pajėgą, negu paprastai vaizduojama. Jis taip pat leido suprasti, kad turimi nauji ginklai, bet pareiškė apie juos nekalbėsias, kol jie dar tebėra bandymų stadijoje.

Sausio mėnesį naujokai bus iš naujo patikrinti

Washingtonas. — Kariuomenės įstaigos paskelbė, kad tie naujokai, kurie pirmą kartą dėl nepakankamų protinių sugebėjimų buvo į kariuomenę nepriimti, sausio mėn. bus patikrinti iš naujo. Tokių naujokų yra 249,684. Pagal naują karo tarnybos įstatymą jie gali būti į karo tarnybą pašaukti ligi 35 metų amžiaus.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Peipingo radijas vėl paskelbė naują kaltinimą, kad amerikiečių lėktuvai pažeidė Kinijos teritoriją, skraidydami Sanchajaus srityje.
- Indija pranešė boikotuojanti San Francisco konferenciją, nes ji esanti priešinga, kad po taikos sutarties pasirašymo Japonijai pasilikėtų JAV karo pajėgos.
- Sovietų oficialus Izvestijos smarkiai puola JAV paruoštą taikos su Japonija sutartį. Anot Sovietų oficialio amerikiečiai nori Japoniją padaryti savo kolonija ir panaudoti prieš kitas Azijos tautas.
- Sovietai su Vengrijos komunistine vyriausybe pasirašė „sutartį“, kuria Sovietams leidžiama savo igulas Vengrijoje dar padidinti, o vengrų daliniai „apmokymui“ vežami į Rusiją. Vengrijoje esantieji Sovietų daliniai išlaikomi vengrų lėšomis.
- Vakarų Vokietijoje gautomis žiniomis, balionėliais pasiūsti atsisaukimai pasiekė Čekoslovakiją ir gyventojų tarpe sukėlė didelį sąjūdį.
- Į naują Casablankos oro bazę atvyko 1100 JAV oro pajėgų karių.
- Ateinantį mėnesį Vakarų sąjungininkų karo pajėgų Vokietijoje manevruose dalyvaus ir 20,000 pagalbinio vokiečių personalo, kuris daugiausia atlieka transporto uždavinius. Šiuose vokiečių daliniuose, vadinamuose German Service Organization, yra šiuo metu 47.000 vyrų.
- Čekoslovakijoje nuteisti mirti penki vokiečiai, kurie praėjusio karo metu yra prisidėję prie pagarsėjusio Lidice vietovės sunaikinimo, kai čekoslovakų rezistencijos buvo nužudyti Gestapo viršininkas Heydrich.
- Specialistų surinktomis žiniomis, Sovietai kas mėnuo Vakarų Europoje per tarpininkus superka už keletą milijonų dolerių vaistų. Manoma, jog jie skuba sudaryti vaistų atsargas karo atvejui.

KAI DU PEŠASI

Labai dažnai būna, kad, dviem besipešant, trečias pasinaudoja. Taip dabar atsitinka ir Iranui su angliais susikibus dėl naftos.

Vos 30 mylių nuo Abadano, kitapus Salt el Arab (Eufrato žiočių) yra Koveit arabų valstybėlė. Apie ją Amerikoje ir Europoje nedaug kas ir žino, nes tai tikras liliptas — dešimtį kartų mažesnė už Šveicariją. Jos Al Koveit uostas vieništelė žinomesnė vietovė. Visas kraštas yra smėlio dykuma, kurioje keliauja nomadinės arabų kiltys. Bet šios nykštukinės valstybės emiras, ro galingo savo kaimyno Ibo Sauda, yra turtingiausias žmogus. Jo pajamos pralenkusios net Aga Khano, Gulbenkiano ir Haidarabado Nizamo. Mat, Abdullah el Salim yra Viduriniųjų Rytų naftos šeikas, kaip Ibo Saudas yra Arabijos naftos karalius.

Kadaise Koveit garsėjo tristielių laivų statyba, kurią naudojo tiek Arabijos piratai, tiek piratai. Ši jo pramonė jau labai sena. Dar Aleksandriui Mahedonietui įsistatė laivyną žygiui į Indiją. Bet dabar atsitiktinai jam ištyrė naujas auko šaltinis. Vieną dieną netoli nuo Ras al Jilaja nukrito amerikiečių lėktuvas. Iš keturių jame buvusių asmenų trys žuvo. Išliko gyvas vos vienas. Bet kai jis atsisėdavo nuo pergyventos baimės dėl įvykusios katastrofos, ne mažiau jį nustebo kitas dalykas. Jau kelioms valandoms po katastrofos pra-

slinkus, lėktuvo kritimo vietoj dar kilo tiršti dūmai ir siautė liepsnos. Būdamas naftos inžinierius, jis tuojuo suvokė, kas čia yra, ir dar tais pačiais metais jo pastangomis buvo įkurta "American Independent Oil Company."

Pradžioje, 1947 m., buvo skaičiuojama, kad čia metinė naftos gamyba sieks pusantro milijono tonų, ir tuo metu valdės dabartinio šeiko dėdė Ahmad al Jabir Subah labai džiaugėsi, kad gerai pasilopys, gaudamas po dolerį už toną. Bet jau 1949 m. gamyba pasiekė 17 milijonų tonų ir šiais metais, manoma, pasieks 22 milijonų.

Tokia aukso upė gali apskriti ir tvirtesnę galvą, kaip Koveit šeikui. Juk Al Koveit gali ma sakyti per naktį išdygo modernūs prekybos kvartalai, bankai, jūr ir oro susisiekimo kontoros, naktiniai klubai. Neatsilikio tad ir šeikas. Jis pasistatydino prabangią jachtą, kurioj tarp kita ko įsistatė net platina išklotą ir su auksiniais kranais vonią. Sumodernintuose savo rūmuose kiekvienoj palatpoj neįsiskiriant netaletų, pastatė masyvaus aukso ir gausiai brangiais akmenimis papuoštus telefonus. Kad Al Koveit telefonų centrinės dar nebūvo, tai netaletų nekiludė auksiniams aparatams rūmuose blizgėti. Žodžiu, pasiėdė šeikas į tokią prabangą, kad net Sauda Arabijos karalius Ibo Saudas atkreipė dėmesį. Būdamas vahabitu (mahometonų sekto) galva, jis su-

sirūpino, kad tuo būdu pusbroliu neužtruktu Alacho rūstybės. Jis net grasino su savo raiteliais atvykti ir sudrausti iš vagos išėjusį giminaitį, bet 1950 m. šeikas Ahmed numirė, o jo vietoj atsistojo Abdullah.

Naujasis valdovas prabanga nedaug tesidomi. Jis yra daugiau valstybininkas. Per trumpą savo valdymo laiką jis jau pastatydino elektros jėgainę, įmonę jūros vandeniu distiliuoti, įkūrė mokyklų ir net buvo užsimojęs visiems 300.000 savo valdinių nemokamai pastatyti palapinėse po radijo aparatą. Karste jau rieda meksaltuotais keliais amerikiniai limuzinai, kuriuose prie vairo sėdi dykumų sūnūs, dar neseniai sėdėję ant savo žirgų.

Bet emiras Abdullah neužmiršta rūpintis savo pajamas padidinti. Jis negali suprasti, kodėl jo kaimynas Ibo Saudas turi gauti trigubai tiek už toną naftos, kaip jis. Kaip tik dabartinis Irano su angliais konfliktas sudaro gerą proga, ir jis jau numato už savo naftą iš bendrovės pareikalauti trigubai, kaip ligi šiol gavo. O jei Abadano valkyklos ilgiau neveiks, jis gal turės progos ir dar kainą pakelti.

Gen. Eisenhoweris minkšto Europos divizijas, kad raudonieji jų nesumaltų.

JOBUBAS STALINAS TAIP PAT DP

1942 metais, vokiečių invazijos į Rusiją metu, prie Vitebsko pateko vokiečiams į nelaisvę Stalino sūnus Jobukas. Tai buvo sensacija ne tik Vokietijoje, kuri iš to manė padaryti didelę politinę kombinaciją, bet ir visame pasaulyje. Tačiau po kurio laiko jaunojo Stalino vardas iš spaudos dingio.

Po Vokietijos kapituliacijos apie Stalino sūnų nebebuvo nieko girdėti. Maždaug prieš metus laiko tėvelis Stalinas, sėdėdamas Kremluje, susirūpino sūnelio likimu ir net pasiskyrė milijoną rublių už jo gyvą ar negyvą suradimą. Prasiėdė Vokietijoje ieškojimas, bet be pasekmių. Vokiečių žurnalistas tuojuo pradėjo ieškoti Jobuko dingimo pėdsakų ir priėjo išvados, kad prieš kapituliaciją gestapininkai iš vienos priėję Luebecko belaisvių stovyklos Jobuką kažkur išvežė, ir nuo to laiko jis dingio. Spauda priėjo išvados, kad greičiausiai jaunąjį Staliną pakelyje gestapininkai bus nužudė.

Tačiau, dabar gaunamomis iš Prancūzijos žiniomis, Stalino sūnus likimas paaiškėjo. Neseniai vieno Prancūzijos miestelio metrikacijos įstaigos atvyko kažkoks Jacques Balmain, prašydamas jį sutuokti su panele Madeline Seure. Jis pasisakė esąs žurnalistas, jo sužadėtinė — sekretorė. Metrikacijos įstaigos vedėjas pradėjo atlikti sutuoktuvės paruošimus formalumus.

Tačiau jis nepaprastai nustebo, kad jaunasis pareiškė neturįs nė gimimo, nei tėvų sutuoktuvės metrikų. Balmain kategoriškai pareiškė: "Gaila, tu dokumentų aš negaliu jums pristatyti. "Monsieur Renard, suraukęs antakius, taip pat kategoriškai pareiškė: "Gaila, bet aš negaliu jūsų metrikuoti!"

Po dviejų dienų į metrikacijos įstaigą vėl atėjo monsieur Balmain. Šį kartą jis atvyko su savo gražiąja būsimąja. Ir šį kartą iš jo juodų akių buvo

galima spręsti, kad jis taip pat atėjo be reikalingų dokumentų ir abejoja, ar pasiseks perkabėti metrikacijos įstaigos vedėją. Nevisai taisyklingai ir kietu akcentu kalbėdamas, Balmain pareiškė: "Mano po- ne, aš esu rusų emigrantas ir čia gyvenu netikra Balmain pavardė. Gaila, reikalingų dokumentų aš negaliu iš Maskvos pristatyti!" Tokio pareiškimo metrikacijos įstaigos vedėjas buvo tiesiog pasibjūstęs. Nes buvo kitos išeities, kaip visą reikalą perduoti policijos prezidiumui.

Policijos prezidiume labai nustebo, išgirdę, kad turima reikalo ne su koku eiliniu rusų emigrantu ar apgaviku, bet su tikru Kremliaus valdovo sūnumi Jobuku Džugašviliumi, kuris antrojo Pasaulinio karo metu pateko vokiečiams į nelaisvę, po kapituliacijos Vakarų Vokietijoje užsiregistravo kaip DP ir vėliau pateko į Prancūziją. Paaiškėjus reikalui, nebuvo kitos išeities, kaip suteikti apsigyvenimo leidimą, nes Jobukas pareiškė tvirtą norą gyventi Vakarų pasaulyje ir būtent Prancūzijoje.

Bevaikštinėjant Jobukui Staliniui iš vienos įstaigos į kitą ir besirūpinant reikalingais apsigyvenimui ir sutuoktuvės dokumentais, jo vardas pagarsėjo, ir eilės reporterių bei smalsuolių jį tiesiog gaudė. Tačiau Jobukas, žinodamas dabartinę savo padėtį vengė žurnalistų ir smalsuolių. Tik vienai prancūzų reporteriui Marcel Daire pasisekė jaunąjį Staliną pagauti ir su juo pasikalbėti.

"Aš maniau, kad jūs vokiečiai nušovė?", iš karto susidomėjusi Marcel Daire paklausė Stalina.

"Ne", tvirtai atsakė Jobukas, "man pasisekė nuo jų pa-

bėgti, kada jie mane vežė iš vienos siaurės Vokietijos belaisvių stovyklos į pietus."

"Jūsų tėvas jūs ieško. Kodėl jūs nevaiziuojate į tėvynę?"

"Aš norėčiau ir toliau likti Prancūzijoje ir netrukdomas gyventi", truputį susijaudinęs atsakė jaunasis Stalinas.

"Kur jūs susipažinote su dabartine jūsų žmona?"

"Po kapituliacijos Vokietijoje, prancūzų zonoje. Tuomet aš norėjau grįžti į Maskvą, bet Madeline manęs neleidė, ir dabar esu už tai jai dėkingas" atsakė Jobukas.

"Juk neseniai jūsų sesuo Svetlana taip pat Maskvoje iškėlė ir, kaip girdėti, jos vestuvės buvo daug iškilmingesnės už jūsų. Ji, tur būt, myli Maskvą ir Rusiją?"

"Visi Stalintai myli Rusiją ir Maskvą", atsakė Jobukas Stalinas, "pirmasis sūnus ir pirmasis Kremliaus valdovo vaikas tuo labiau!"

"Tad kodėl gyvenate užsienyje ir nevaiziuojate į tėvynę?" nustebusi paklausė Daire.

"Man nėra jokių Rytų ir Vakarų. Svetlana taip pat yra linkusi prie Vakarų. Už tai tėvas yra mumis labai susirūpinęs. Tėvas ir anksčiau galvojo, kad, taip galvojant negalima būti geru rusu."

Ir taip Jobukas Stalinas, dabartinis prancūzų žurnalistas, vedė ir prieglaudos teisėmis apsigyveno Prancūzijoje, visai negalvodamas grįžti pas savo tėvelį. Vestuvių puoton iš pašalinių nebuvo niekas pakviesti. Taip pat ir žurnalistų bei foto korespondentų jis vengia. "Aš nenoriu susilaukti nepageidaujamų svečių", pareiškė prarastasis Kremliaus sūnus.

Dabar tik lieka neaišku, kam Stalinas išmokės milijoną rublių.

Spaudos puslapiuose

PONAI AR DRAUGAI?

"Laisvė" perdirbo poeto Jono Aisčio eilėraštį, kad įrodytų, jog "ponas" vietoje "draugo" netinka ir nekvepia. Nereikia rodytis tokiu kvailiu ir manyti, kad poezijoje galima keisti betkurią žodį ir — kvepės, kaip "kvepia" naujas Stalino padlaizys vietoje "išvalyto." Bet dar yra svarbesnis kitas dalykas.

"Laisvė" visą laiką triūbija, kad Sovietų Sąjungoje ponų nėra — yra tik draugai ir proletarai. O tie "proletarai" štai kokie:

"New York Times" praneša, kad rugpjūčio mėn. 23 d. San Francisco turistų biurą aplankė buvęs čia Sovietų generalinis konsulas Konstantinas A. Efremovas, lydimas S. P. Petrovo. Jie kalbėjosi su Miss Mariam Keller, kuri rūpinasi butais delegacijoms, atvykusioms į San Francisco konferenciją taikos su japonais pasirašyti. Tam laikui ruskiai užsiprašė ne betkokios draugiškos vietos, o visai poniskos — viso namo su 35 kambariais... Jei tokio namo nebūtų galima nusamdyti, tai jie pasitenkintų viešbutiu, kuriame būtų 4 liuksusiniai apartamentai, asatoni paprastų, 16 kambarių su dviem lovoms, keturios rastiškos (ofisai), kiekviena iš trijų kambarių. Kiek laiko ketina jie praleisti, nepasakė. Bet tai ir nesvarbu.

Sarbu, kad tie "draugai" užsienyje (aukštesni jų ponai ir namie) labai mėgsta liuksusą, patogumą, erdvumą, prabangą ir už visa tai moka pavergtų žmonių ašaromis, prakaitu ir krauju. Tai bent ponai! Tokių jokią poeziją neįdėsi, kad "nesmirdėtų", kaip "Laisvė" rašo.

STATYS GABRIUI PAMINKL?

"Vienybė" Nr. 34 spausdina "Asmens iš Silutės" pareiškimą, kad jisai yra pasiryžęs ant Šveicarijoje neseniai mirusio J. Gabrio kapo pastatyti gražų paminklą. Mus iš šalies papildomai informuoja, kad to paminklo įspūdingumui padidinti manoma jame išgravuoti J. Tysliavai rašytą ir neseniai "Vienybėje" cituotą laisvą. Su trumpinti "Vienybėje" ligi vienos raidės žodžiai ten būsią pilnai išgravuoti, nes vietos tiek, kaip "Vienybėje", taupyti nereikės. Toks įspūdingas paminklas egs juo labiau reikalingas, kad, kaip "Vienybėje" tame pat numery atskleidžia, Gabrys buvęs prezidentas (žiūr. str. "Rezistencija ir jūtimas"). Nenaudėlis tas Gabrys! Jis visą laiką dalyką slėpė, tvirtindamas tik, kad jis geriausias kandidatas į prezidentus. Bet "Vienybė" turi uoslę ir nuo jos taip lengvai nepasipėsi.

PAAIŠKEJO, KAS SU LOZORAIČIU KALBĖJO SI

Iš "Vienybės" Nr. 34 paaiškėjo paslaptis, kas atliko spaudai išsiuntinėtą pasikalbėjimą su St. Lozoraičiu. Pasirodo, kad tai "Vienybės" korespondentas Italijoje. Ar juo yra pats St. Lozoraitis, ar kas kitas, kol kas "Vienybė" palieka paslaptį. Vis dėlto reikia pastebėti, kad tasai "Vienybės" korespondentas yra labai paslaugus vyrukas. Jis nepagalėjo trys tų savo pasikalbėjimų kelis kartus perrašyti mašinėlę ir išsiuntinėti visam bal tam pasauly leidžiamai lietuvių spaudai.

KOMUNISTŲ TAKTIKA LIETUVOJE

Roma. — Plačiai skaitomas "Pro Deo" sąjūdžio leidžiamas savaitraštis "L'Or dell'Azione", rugp. 18 d. numeryje patalpino straipsnį apie komunistų veikimo metodus bei taktiką Lietuvoje.

"Pabaltijo kraštai — pradedamasis straipsnis "L'Or dell'Azione", — o ypatingai Lietuva, sudaro komunistams specialų problemą. Rusijoje visa karta yra išaugusi sovietiniame režime, tuo tarpu vakariniai kraštai turi savo intelektualinius sluoksnius ir darbininkai yra jų įtakoje. Be to, Lietuvoje visa tauta yra priešingai nusistatęsi okupantams. Toliau gyvenimo lygio nukritimas ir policinės priemonės bei visos okupacinės režimas daro ypatingai sunkias gyvenimo sąlygas. Dėl to komunistinė taktika bandanti pasiekti masės suktais būdais."

Laikraštis duoda konkrečių pavyzdžių, kaip Lietuvos darbo žmogus yra prievartaujamas rašyti įvairiausias padėkas, kad Kuibysėve rengiamas hidroelektrinė stotis, kasami kanalai ir t.t., nors visa tai jo ne kiek nedomina. Tas pats atsitinka, kai prievarta į kolchozus suvaryti ūkininkai verčiami lenktyniauti, o vadina mieji "stachanoviečiai" iškilmūnigai skelbiami laikraščiuose. Toliau straipsnis atidengia so-

vietinio lenktyniavimo tikslus: "Kolektyvinio lenktyniavimo sistemos tikslas yra suvienyti mases bendroms pastangoms, tuo tarpu individualinio lenktyniavimo sistema siekia atskirti paskirus iš jų aplinkos ir šeimos, kad laimėtų juos komunistų partijai." Laikraštis pažymi, kad Lietuvoje esąs stiprus tautinis jausmas ir visi stachanoviečiai yra laikomi tėvynės išdavikais, lietuvis valstietis ar darbininkas, gavęs stachanoviečio vardą, praktiškai išskiriamas iš savo aplinkos, jam nebelineka kaip pereiti į priešingą pusę. Tą pačią taktiką Sovietai naudoja ir šeimų skaldymui. Jų įvestoje tvarkoj moterims skiriamas taip pat ir vadovaujantis vaidmuo. Snieckus, kom. partijos sek., esąs pareiškęs, kad apie 3.000 moterų įvairiuose kolchozuose einančios pirmos eilės pareigas. Komunistinė propaganda neaplenkia nė vaiku. Vilniuje pionierių vadams įsteigtoji mokykla per pastaruosius trejus metus išdavusi apie 200 diplomų.

"Politinis masių darbas" suprantamas kaip be kokių pasipriešinimo sunaikinimas. "Bendrai — rašo laikraštis — deportacijos ir areštai vykdomi be triukšmo, kai to jau negalima nuslėpti, tada kalbama apie sabotazą veiksmus." Toliau kalbama apie partines mokyklas ir agitpropo veikimą. Kaune esą proporcingai daugiau agitatorių negu Maskvoje, kaip tai paaiški iš Lietuvos kom. partijos ruso sekretoriaus raporto.

Skaitykite ir plafinkite "Darbininką!"

LIETUVOS VYČIŲ SEIMO ŠOKIAI

Grand Ballroom

HOTEL NEW YORKER

JOE THOMAS orkestras

Penktadienį, Rugšėjo 7 d., 1951

9:00—1:00 val.

Bilietai \$1.50

Padėtis Korejos fronte.

KNYGA APIE FATIMĄ

"Marija kalba pasauliui" galima gauti šiose vietose:

366 Broadway ("Darbininko" atstovybėje), 326 Broadway (Lithuanian Furniture Co.), 373 "K" St. (Mrs Jones) ir 391 E. 5th St. (Mrs. Grubinskas).

KVIECIAME UZSISAKYTI

plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį

"DARBININKA"

Išsina du kartus savaitėje "DARBININKAS" buria aplink save daug bendradarbių ir yra geriausiai inform

KAMIKACE

Greitu laiku San Francisco susirenka konferencija taikos sutarties su Japonija pasirašyti. Japonai dėkoja JAV, kad tokia jiems palanki sutartį paruošė ir pasiūlė su jais karavišiams kraštams. Bet šia proga ir prisimenama, kokių dramatiškų kelių buvo prieita ligi šios sutarties pasirašymo, po kurio, kaip tikimasi, pakils gyventi jau visai kitokia Japonija, kaip ji buvo ligi praėjusio karo.

Tarp kitų dramatiškų dalykų ypač prisimenama su kokių desperatiškų atkaklumu japonai dar prisimenamiu metu bandė išvengti pralaimėjimo, panaudodami net savizudžius lakūnus amerikiečių laivams skandinti.

1944 m. rudenį JAV pajėgos jau buvo labai prispaudusios japonus. Ir tuo metu visur buvo pradėta kalbėti apie karščių terminu vadinamus "Tokubetcu kogekitai", o šiaip visuomenėje žinomas "Kamikace" vardu.

Admirolas Arima pavyzdys

1944 m. spalio 14 d. japonų admirolas Arima suaukė savo karininkus ir jiems pasakė, jog kitaip nebus galima Japonijos apginti, kaip tik imantis kraštutinių priemonių.

Rytojaus dieną jis ryžosi tai parodyti savo pavyzdžiu. Sėdęs į lėktuvą, kuriame buvo dvidešimt centnerių bomba, jis atsiveikino savo karininkus, pareikšdamas, jog daugiau nebegrįšias. Maždaug po pusvalandžio dar buvo gauta jo radijo pranešimas: "Dabar aš krintu ant amerikiečių lėktuvnešio."

Iš tikro tai jam nepavyko. Priešlėktuvinės artilerijos sviedinys pataikė į jo lėktuvą ir išstakė jį tūkstančius gabalėlių. Bet tą valandą gimė "Kamikace".

Jau keleta mėnesių prieš tai japonų admiralitetas buvo priėjęs išvados, kad pralaimėjimas neišvengiamas, jei nepavyks sunaikinti JAV laivyną. Ir šiuo metu kaip tik vienam jų laivyno pilotui kilo mintis vietoj iš tolo valdomos bombos panaudoti mirti pasirošusį žmogų. Bet su šiuo projektu vyriausioji karo vadovybė dar dėsė. Tik amerikiečiams pradėjus ofensyvą Filipinams užimti, laivyno vadovybė ryžosi tos priemonės griebtis. Tos minties šalininkas ypač buvo admirolas Arima, kuris buvo įsitikinęs, kad jo pavyzdys patrauks ir kitus. Ir jis neklydo.

Vos po keturių dienų po Arima savanoriškos mirties ja-

JAPONŲ GYVOSIOS BOMBOS IR MIRTIES LAKŪNAI

ponų oro pajėgų Filipinuose komendantas adm. Oniski išleido įsakymą organizuoti mirties lakūnų eskadriles. Tokio vyriausioji karo vadovybė šiai asmeniškai Oniski iniciatyvai jau nebesipriešino. Taip ir atsirado "kamikace" — "dieviškasis vėjas", kuris 1281 m. prie Japonijos krantų išsklaidė ir sunaikino mongolų laivyną.

Savanorių tuoj atsirado, kurie buvo pasiryžę aukotis už tėvynę ir karalių. Buvo priimami 18-24 m. jaunuoliai, kurie šiam žygiui buvo specialiai paruošiami. Jiems dieną naktį buvo kalama, kad jie atliks "dangišką misiją" ir toliau amžinai kaip didvyriai gyvens. Kai psichologiškai jaunuoliai savo žygiui jau būdavo paruošti, jie trumpai buvo pamokomi skraidyti ir siunčiami į atamos bazes, iš kur turėjo leistis į mirties žygį.

Gyvi mirusieji

Prieš kiekvieną artėjantį mūšį iš vakaro atamos bazės komendantas prieš išrikiuotą įgulą perskaitydavo vardus tur mirties lakūnų, kurie turi pasirošti rytoj skristi. Tuomet būdavo suruošiamos nepaprastos išklmės, kur kiekvienas žodis buvo skirtas iškelti garbei mirti už tėvynę ir mirties kandidatui pakartodavo savo prisaiką. Rytojaus rytą, keliom minutėm prieš skridimą, kiekvienas lakūnas gaudavo medinę dėžutę, kurioje būtų palaidoti jo pelenai, jei jis būtų šiaip miręs. Nuo to momento jie buvo laikomi jau mirusiais ir prie jų vardų kariuomenės sąrašuose įrašoma jų mirties data. Ir tikrai iš tūkstančių mirties lakūnų nė vienas nebesugrįžo į savo bazę.

Paskutinės pastangos

Bet ir šiuo šurpitu pasiaukojimu japonai nebeįstengė su-trukdyti JAV laivyno ir oro pajėgų operacijų. Tik 1945 m. amerikiečiams keliantis Lin-gae įlankoje smigo į JAV laivus 400 kamikace. Bet nors ir buvo nuskandintas lėktuvnešis "Omaha Bay", trys šarvuotai ir septyniolika kitų laivų, amerikiečiai vis tiek išsikėlė. Po Filipinų netekimo adm. Oniski buvo pakeistas adm. Oikaua, kuris įsakė mirties lakūnus naudoti tik kraštutiniu atveju. Bet jų mokyklų buvo vis tiek dar patrigubinta ir sukonstruotas jiems specialus lėktuvas "Baka." Tai buvo iš

medžio ir drobės sklandytuvais, kurį ligi taikinio vilkdavo bombonešis. Čia jis atsikabindavo ir, raketos varomas, 600 kilometrų greičiu smigdavo į taikinį.

Pagaliau 1945 m. balandžio mėn. atėjo lemiamas momentas, nuo kurio priklausė, ar Japonija bus apginta, ar turės kapituliuoti. Sutelkę 1400 įvairaus tipo laivų, amerikiečiai iškėlė septyniąs divizijas Okinavoje, vos 300 mylių nuo pagrindinių Japonijos salų. Visiems tad buvo aišku, kad iš čia jie jau kelsis į Japoniją. Nuo to japonus galėjo išgelbėti tik JAV laivyno sunaikinimas, ką tegalėjo atlikti tik mirties lakūnai.

Bet amerikiečiai buvo šiam atvejui pasirošę. Simtų mylių spinduliu jie turėjo tankų žiedą radaro stočių ir priešlėktuvinės artilerijos laivų. O kai radaras pranešė apie mirties lakūnų artėjimą, nuo lėktuvnešių pakilo 1500 amerikiečių lėktuvų juos sutikti.

Diena ir naktį skrido kamikace į priešų taikinius. Bet trys ketvirtadaliai buvo nu-mušti dar nepasiekę tikslo. 82

Si nuotrauka yra nublukusi, nes jau seniai metai. Matome, JAV karo laivą "Missouri" Tokio įlankoje. Amerikiečių jūrininkų apsupa japonų delegacija pasirašo kapituliacijos aktą. Viduryje, nugara atgal, stovi gen. MacArthuras. Už stalo pasirašo Japonijos užsienio reikalų ministris Mamoru Shigemitsu.

MIRŠTANTĮ SAVO DRAUGĄ PRIBAIGDAVO

Kartą mūsų ligoninės slaugė, grįžus iš artimo miestelio, štai ką papasakojo.

Išėjus iš miestelio, mane pavijo vidutinio amžiaus rusė. Ji su dviem vaikais ir senu tėvu buvo atvykę iš N. Vitebsko ir apgyvendinti K. kaime pas ūkininką. Vyras jos kare. Pas ūkininką dirba ji ir jos vyresnysis berniukas. Už tai ūkininkas maitina visą jos šeimą. Sužinojus, kad ligoninės slaugė, ji pasipiktinusi pareiškė, kad lietuvių daktarai šaudė nepagydomus ligonius. Tai nežmoniška ir nekultūringa. Esą pas juos, Sovietų Rusijoje, nedarbingus, nepagydomus ligonius, patekusius ligoninėn, nuodija įleidžiamais vaistais po oda. Bandžiau rusei aiškinti, kad tai yra grynas melas. Kviečiau užėti lietuvių ligoninėn ir pačiai įsitikinti, jog tai prasimanymas. Ji, priešus kryžkelę, nusispysojo, duodama man suprasti, jog jos nepri-gausiu. Pasakė sudie ir nuėjo savo keliu.

Taip, ši rusė teisybę sakė, kad bolševikai nedarbingus, nepagydomus ligonius, pakliuvusius ligoninėn, nuodija. Mūsų ligoninėje dalis ligonių buvo rusai belaisviai, įstoję vokiečių armijon. Šie ligoniai pradžioje nesidavė gydymui po dūmėmis injekcijomis. Jie manė, jog ir mes norime juos nuodyti. Vėliau, vienas kitas, matydamas mūsų ligonius ir net silpnus priimant injekcijas ir nuo jų nemirštant, pradėjo tikėti, jog čia gydymo neatlkinėja bu-delio darbo. Tada jie leidosi gydomi šiuo būdu.

Pripratę savo krašte vogti, ką tik galima pavogti, to pat nusistatymo laikėsi ir mūsų ligoninėje. Negelbėdavo ir užraktai. Jie savo vitrakėiais atidarydavo spintas, kur buvo laikoma baltinių dieninė atsarga. Pavogtus baltinius, antklodes mainydavo į maistą, į samogoną.

Čia turiau pridurti, jog vokiečiai maža ką beduodavo savo talkininkams ligoniams pavalgyti. Oficialiai ligonio davins būtų buvęs pakencijamas, bet prašomų produktų neduodavo, ypač kiaušinių, sviesto, mėsos. Tai buvo ne tik vokiečių taupumas, bet ir tikslas ko

dienas truko ši kova ir šiame mūšyje žuvo 1270 japonų mirties lakūnų. Prasiveržusieji pro amerikiečių apsaugą padarė dar didelių nuostolių. Jie nuskandino arba sužalojo 230 laivų, tarp jų 8 lėktuvnešius. Bet tai buvo per maža, kad būtų galėję amerikiečius sulaukyti.

Harakiri

Šį mūšį pralaimėjus, japonams beliko ruošti pačios Japonijos gynimui. Masės jaunų vyrų iš armijos, laivyno ir civilijų stėjo į mirties lakūnų

mokyklas. Buvo surinkti net visi mokomieji, susisiekimo bei stebėjimo lėktuvai ir prikrauti sprogmenų. Taip trumpu laiku japonai dar sutelkė 5.000 lėktuvų ir daugiau kaip 5000 la-kūnų. Bet įvykių raida jų masinį panaudojimą sutrukdė. Panaudojus amerikiečiams atomines bombas, japonai turėjo kapituliuoti. Bet kamikace kūrėjas adm. Oniski norėjo kaip tikras samurajus mirti ir šios savo tėvynės gėdos nepergyventi. Jis pasidarė harakiri. Paskutinėje jo žodžių buvo: — Anapus Didžiosios Upės mane laukia admirolas Arima.

Lietuviai pasaulyje

KANADA

• **Liet. Teisininkų dr-jos** skyrius steigiamas Montrealyje. Išrinkta komisija, kuri suregistruos mieste ir apylinkėse esančius teisininkus ir sukvies skyriaus steigiamąjį susirinkimą.

• **Dramos aktoriniui L. Brazauskui** darbovietėje buvo sužeistos akys. Viena jau sveika, bet kitos stovis dar nežinomas.

• **Sudburio Tumo-Vaižganto** lietuvių šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas kreipėsi į lietuviškų laikraščių redakcijas prašydamas skirti daugiau vietos šeštadieninės mokyklos propagandai. Spaudoje primintina tėvams, kad visi mokyklinio amžiaus vaikai būtinai lankytų lietuvių šeštadieninės mokyklos, kur jie bus mokomi būtiniausių lietuviščių dalykų.

• **Kanados tautinėje parodoje** šiemet lietuvių skyriaus nebū, nes parodos komitetas nepaskyrė patalpų, esančių būty pakartota jau du kartus buvę parodoje eksponatai.

• **Halifakso geležinkelio stotyje** yra kat. organizacijos kioskas, kur galima gauti ir kai kurių lietuviškų laikraščių būtent: "Tėviškės Žiburių", "Draugo" ir kt. Kioske spauda gaunama veltui.

ITALIJA

• **Macevičius**, kaip laikraštis "Il Popolo" praneša, yra išrinktas Vidurio-Rytų Europos laisvųjų žurnalistų prof. sąj. sąj. Italijos skyriaus vice-pir-ninku.

aiškė iš apylinkių priveždavo galybę paukščių narveliuose. Iš senų laikų buvo užsilikęs paprotys, kad tėvas paukštelį perka, o jo vaikas čia pat atidaro narvelio dureles ir grąžina jį laisvę.

Kas grąžins kada nors laisvę tiems vargšams Rusijos žmo-nėms, kurie yra ne tik uždaryti geležiniame narve, bet ir didžiai sudemoralizuoti.

A.

• **Kun. K. Senkus**, baigęs Romoje bažnytinės muzikos institutą, šiuo metu Vokietijoje važinėja po lietuvių stovyklas ir renka lietuviškas giesmes. Senesnieji lietuviai giesmininkai jau yra įgiję fonogra-fą apie 1000 giesmių.

BRAZILIJA

• **Lietuvių S-ga Brazilijoje** šiemet švenčia 20 metų sukak-tį. Ta proga bus išleistas met-raštis ir bus suruoštas suka-tuvinis vakaras.

• **Rašytoja K. Požeraitė** pas-kutiniu laiku sunkiai dirba net dviejose vietose, pavaduoja sa-vo sergančią broliene, todėl ne-daug turi laiko atsidėti kūry-bai.

VOKIETIJA

• **Volario 16 gimnazija**, Diepholze, greitai laiku gali netekti penkių mokytojų, kurie yra pasirošę išvykti į JAV. Tai mok. A. Bimbiris, mok. E. Krygerienė, mok. A. Vadopala-s, mok. I. Skriptūnaitė ir mok. Mikalkevičius. Jie visi y-ra pereinamose stovyklose ir, atrodo, nesutiks kliūčių emig-racijai.

Gimnazijos vadovybė deda visas pastangas, kad mokslas gimnazijoje nenukentėtų. Tuo tikslu gimnazijos direktorius A. Palaitis ir PLB Vokietijos Krašto Valdybos švietimo ins-pektoriaus Pr. Karalius išsiunti-nėjo Vokietijoje esantiems mo-kytojams pakvietimus atvykti į gimnaziją jų specialybės mok-slo dalykų dėstyti. Tikimasi, kad iki vasaros atostogų pabaigos bus galima surasti reikiamas kieks naujų mokytojų.

• **Sulaikė siuntinius.** Diep-holzo munitinė sulaikė du gim-nazijos vardu atsiųstus iš JAV maisto siuntinius. Pagal pas-kutinius muitinės nuostatus į-staigos ar draugijos siuntinių be maito iš užsienio gauti nega-li. Gimnazijos vadovybė su ata-tinkamomis įsaisomis veda su-siratinėjimą ir tikisi, kad rei-kalas bus išspręstas gimnazijai palankia prasme.

Member Federal Deposit Insurance Corp.

NASHUA, NEW HAMPSHIRE

Member Federal Deposit Insurance Corp.

Member Federal Deposit Insurance Corp.

Tai nėra mirties lakūnės. Tai dvi gražuolės su savo laivėmis prie Pacifiko vandenyno. Viena švedė (Alice Kim), Mat, Hawaijos salos, sakoma, yra lautu ir rasiu katilas, kuris visus tirpdo. O japonai čia prieš šešerius metus buvo sutirpę Pearl Harbor. Dabar Honolulu ramu ir liuksna. Tai regime iš mergaičių typono.

KANADOJE KURIASI SOLIDARI LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Sako BALFo pirmininkas, praleidęs tenai 16 dienų

Iš atostogų žmonės paprastai grįžta gražiai saule įdegi ir pilni energijos. Kad būtų buvęs saulė, nepasakojčiau, bet kad kupinas naujos jėgos ir geros nuotaikos grįžo BALFo pirmininkas kan. dr. J. B. Končius iš savo atostogų, tai esu tikra liudininkė. Jis tik vakar vakarą buvo sugrįžęs iš Kanados, ir po šešiolikos nebuvimo dienų čia centre susirinko daug reikalų. P. Minkūnas gana gerą valandą jį buvo okupavęs.

Atostogos — studijinė kelionė

— Vykau, tiesą sakant, atostogų, bet jų tetrėjų vos keturias dienas, o visą kitą laiką praleidau, keliaudamas ir susipažindamas su Kanados lietuvių naujakuriais, — sako kan. dr. J. B. Končius, kai jau sutvarkė raštinėje skubuosius reikalus, o jį trukdęs P. Minkūnas, padėjęs savo storą raštų bylą į šalį, atsisėdo šalia pasiklausyti pirmininko įspūdžių iš Kanados.

Artimai pažindamas tremtinius iš jų gyvenimo Vokietijoje, kur juos lankiau ir mačiau jų vargingas stovyklines dienas, dabar dideliu susidomėjimu sekiau jų žingsnius naujame krašte, — tęsia pirmininkas, — ir su džiaugsmu širdyje stebėjau jų nueitojo kelio pėdsakus.

Kelionės maršrutas: Montrealis, Toronto, Hamiltonas, St. Catherine ir Ottawa. Kadangi geriausias būdas su lietuviu pasimatyti šventadieniais, kai jie yra laisvi nuo darbo, tai pirmininkas daugiausia juos ir matė jų pačių suorganizuotose kolektyvose, šventose ir jų salėse. Jiems kan. dr. J. B. Končius yra laikęs šv. mišias ir sakęs pamokslus ir privačiai kalbėjėjęs ne tik jų organizuotojo susitikimo vietoje, bet jų namuose ar jų darbovietėje.

Montrealio lietuvių tarpe

Čia yra įsikūrę apie 3.000 tremtinių. Jie susispietę apie savo religijos-kultūros židinį — savo parapiją. Iš anglių parapijos išsinuomoję didelę salę, jie ją paverė bažnyčia, o antrame aukšte gražiai įrengė kleboniją. Klebonauja jėzuitas tėvas J. Kubilius, neseniai atvykęs iš Paryžiaus, puikiai kalbąs prancūzų ir anglių kalbomis.

Bendrai čia, mokėdami gerai prancūzų kalbą, kai kurie tremtiniai puikiai susitvarkę, gavę geras tarnybas. Taip, pvz., keletas moterų dirba bankuose, kaip raštininkės, ir mo-

kyklose, kaip mokytojos. Tremtinių D. Jurkus patekęs į banką net buhalteriu.

Privati iniciatyva taipgi klesti: tremtinių čia yra jau ne tik namų, bet ir valgyklų ar maisto parduotuvių savininkų. Jau nimas čia gavo progos patekti į aukštąsias mokyklas ir gilinti savo studijas.

Torontas — didžiausia kolonija

Čia prisiglaudę per 5.000 tremtinių. Lietuviška parapija čia buvo ir prieš jiems atvykstant, bet jai tepriklausė vos apie 200 žmonių. Klebonauja taipgi tremtinis kunigas P. A. Zubalis. Kadangi dabartinės bažnyčios patalpos yra per mažos, tai lietuvių nusipirko miesto centre gražų sklypą ir namą ir dar šį rudenį statys bažnyčią, kuriai lietuvių inžinieriai ruošia planus. Prie bažnyčios ketinama įrengti didelę salę susirinkimams ir kultūrinėms pramogoms. Dabartinė bažnyčia taip pat ketinama palikti.

Torontas laikomas didžiausia tremtinių kolonija Kanadoje. Čia lietuvių turi savo atstovų, pradedant universitetu, kuriame dėsto chemikas dr. Zubrys ir medicinas dr. Jasutis, baigiant net namų statybos kontraktoriaumi jaunu ir energingą J. Rope. Dauguma betgi dirba fabrikuose, kaip ir kituose miestuose. O privačių įmonių štai kokia statistika: 8 valgyklos - restoranai, 3 siuvalyklos, 3 kirpyklos, 10 maisto produktų krautuvų, 5 lietuvių dirba, susisėję su angliais, real estate įstaigose.

Negausūs, bet solidarūs

Hamiltono tėra vos apie 1.500 lietuvių tremtinių, bet jie ypač pasižymi savo solidarumu lietuviškiems reikalams. Tautos Fondui jie paskyrė šiemet 900 dol. ir BALFui, jo pirmininko lankymosi proga, sudėję ir įteikė atvežti centran 483 dol. Taipgi centran prisiuntė per 2.000 svarų drabužių, o štai skerdyklos savininkas J. Kazameckas 100 svarų lašinių paaukkoja Vokietijoje esantiems tremtiniams, tardamas: "Išrinkiau juos specialiai lietuvišku būdu, noriu, kad jie mano tautiečiams primintų Lietuvą". J. Kazameckas savo įmonėje laiko 10 darbininkų, taipgi tremtinių, o miesto centre turi mėsos produktų krautuvę. Dar yra tenai kitų laikomos 3 maisto gaminių krautuvės, 2 valgyklos ir 1 kirpykla.

Lietuviška parapija čia gyvuoja jau 3 metus. Klebonauja kun. J. Tadarauškas. Bažnyčia stovi rezidencijų sekcijoje ir gražiai sutvarkyta. Čia lietuvių neturėjo daug rūpesčių. Patalpas gavo iš vyskupo, tiesa, apleistas, bet veikiai atsi-remontavo ir salę sutvarkė.

Laisvalaikio stato namas

Visur teke matyti nuosavų namų, bet St. Catherine kolonija šiuo atžvilgiu turtingiausia. Čia yra apie 100 tremtinių, o 15 jų turi savo namus. BALFo pirmininkas aplankė tokį tremtinį, kuris namus pasistatė savo laisvalaikiu, tada, kai grįždavo iš darbo fabrike.

Daugiausia betgi lietuvių išsiskleidę po plačią apylinkę. Religinį patarnavimą jiems suteikia čia savo centrą turįs tremties atvykę tėvai Pranciškonai.

Tremtinių bažnyčios — jų religinio ir tautinio stiprumo simboliai

Yra ir daugiau lietuviškų kolonijų su lietuviu kunigais, pvz., Sudbury, kur susispietę apie 400 lietuvių. Tačiau, bendrai imant, visos vietos, kur tik esama per 100 lietuvių, turi savo lietuvių kunigus. Tuo būdu viso Kanadoje dabar yra

besidarbuojančių 21 lietuvių kunigas.

— Būdinga yra tai, — sako kan. dr. J. B. Končius, — kad tremtiniai taip, kaip man teko juos matyti ir Vokietijoje, gausiai savo bažnyčias lanko ir jas yra paverę ne tik savo religinio, bet ir tautinio susikaupimo vieta. Jie čia lietuviškai gieda religines giesmes, jie taipgi gieda ir religines nuotaikas patirsdinančias giesmes. Jie čia yra sujungę du savo nūdienius svarbiuosius dalykus: tėvynės ilgėjimą ir Dievo maldausimą tėvynės laisvės. Ir šitai mane jaudino iki susigraudinimo ir tai aš visur stengiausi pabrėžti.

Kultūrinė veikla ir tautinis solidarumas

Toliau kan. dr. J. B. Končius kalba bendrai apie prie parapijų veikiančias lietuvių mokyklas, kur mokytojauna nuo savo darbo fabrikuose grįžę tremtiniai mokytojai, kalba apie chorus ir kt. meno vienetus, kalba apie spaudą ir organizacijas.

— Dauguma tremtinių yra susispietę į lietuvių bendruomenės skyrius, bet savo veiklą plečia ir skautai, ir ateitininkai, ir įvairios bažnytinės brolijos ir organizacijos. Kanados tremtiniai, kurių tenai dabar yra apie 10.000, mane sužavėjo savo veikla ir energija, savo lietuviškumu ir tautiniu solidarumu, — sako pirmininkas.

Nekalto Prasišėjimo vienuolyno Putnam, Conn., šiemet iš daržinės perstatyti rekolėkcijai, suvažiavimų ir mergaičių stovykloms namai. Apačioje yra salė, viršuje — gyvenamieji kambariai. Čia buvo N. Pr. vienuolyno rėmėjų ir Moterų Sąjungos suvažiavimai. Spalio 5-7 d.d. bus rekolėkcijos moterims, o spalio 12-14 d. — mergaitėms ateitininkėms.

PRANEŠIMAS GYDYTOJAMS

New Yorko Universitetas, Post-Graduate Medical School šį rudenį atidaro bendrosios medicinos vienerių metų kursą gydytojams, kurie yra baigę užsienio universitetus ir kuriems reikalinga papildomų studijų, kad būtų prileisti prie valstybinių egzaminų gauti leidimų verstis gydytojo praktika J. A. Valstybės ir Kanadoje.

Šiuo metu New Yorko ir daugelis kitų valstybių neleidžia laikyti egzaminų gydytojams, kurie baigę užsienio universitetus šio karo metu ir vėliau. Minėti kursai prasidės spalio 1 d. ir baigsis birželio mėn. 24 d. 1952 m. Norint patekti į šiuos kursus, reikia išpildyti šias sąlygas:

1) Turėti pažymėjimą iš New Yorko valstybės Board of Regents (Albany, National Board of Medical Examiners, The University of the State of New York, The State Education Department, Bureau of Profession Education, 23 South Pearl St., Albany 7, N. Y.), arba iš pa-

kas. — Ką pastebėjau tremtyje Vokietijoje, tai tą patį pamaciau ir Kanadoje. Jie nuosirdžiai remia vienas kitą nelaimėje. Čia akivaizdžiai prisimenu Hamiltono lietuvių, kurie, jaunai lietuvaitei mirus, sudėjo pinigų ne tik jos laido-tuvėms, bet ir pastatė jai paminkėlį.

Ekonominė padėtis

Į Kanadą, kaip prisimename, daugiausia vyko pats darbiniausias ir guviausias tremtinių elementas: moterys namų ruošai ir vyrai į miškus ir kasyklas. Savo sutartis ištermidavę, dabar jie jau grįžta iš savo atskirimo vietos ir jungiasi bendruomenėn, kuriasi miestuose.

Materialinis pagrindas nėra blogas. Uždarbiai beveik tie patys, kaip JAV, ir pragyvenimo išlaidos tokios pat. Daugelis jau turi įsigiję naujus automobilius, nors jų kainos, palyginus su JAV, yra aukštesnės, o ir benzinas tenai dvigubai brangesnis.

Todėl iš visko atrodo, kad Kanados lietuvių naujakuriai yra graži ir solidari lietuviška šeima, kad ir švėtimioje, bet juos ligi grįžimo į gimtuosius namus gana svetingai priglaudusioje žemėje — baigė kan. dr. J. B. Končius, o paskui dar priminė, kad vyks į Washingtoną prašyti pakeisti vizų išdavimo tvarką. Esą, dabar tremtiniai, norėdami iš Kanados aplankyti JAV gyvenančias savo gimines, turi pereiti sunkius kelius. Jis tuo reikalu buvęs lankyti JAV gyvenančias savo konsulu ir ambasadoriumi.

S. Narkelūnaitė

PRIE KANKINIO KAPO

Stebuklai traukia minias žmonių

Viešosiose Mexico City kapi-nėse vienas kuklus kapas visą laiką yra apgūtas pamaldžių žmonių. Jie kantriai laukia, kada ateis jų eilė ir jie galės pabučiuoti šaltą kapo akmenį ir uždegti dar nedegantį žvakutę. Žemėmis užbertame karstė išsisi prie 23 metus nušauto vyro žemiškieji palaikai. Jis vadinosi **Miguel Augustin Pro Juarez, kunigas**, vargšų tarnas ir krikščionybės kankinys.

Štai jo trumpa istorija. Kunigas Pro gimė neturtingo kasyklų prižiūrėtojo šeimoje, kaip vienas iš 11 vaikų. Sulaukęs jaunuolio amžiaus, Miguelis ypatingai susidomėjo darbininkų vargais ir energingai įsijungė į jų gyvenimo pagerinimo darbą. Įstojęs į jėzuitų ordiną, Miguelis pradėjo studijuoti sociologijos ir ekonomikos mokslus. 1911-1926 metų laikotarpį jis praleidžia studijuodamas tai Ispanijoje, tai Prancūzijoje, tai Belgijoje.

1926 m. kunigas Pro grįžta į savo tėvynę, liepsnojantį religijos persekiojimą. Pagal prezidento **Plutarco Elías Calles** 1917 m. konstituciją visos bažnyčios buvo uždarytos ir kunigams savo pareigas atlikti buvo griežtai draudžiama. Ir tokiose sąlygose kunigas Pro pradeda savo misiją.

Kartais darbininko rūbuose o kartais ištaigingo valdininko kunigas Pro dažnai skubėdavo po sostinę, krikščindamas, suvesdindamas, kur nors rūsyje atnašaudamas šv. Mišias. Klau-

sykloje kartais jis prasidėdavo 12 ar net daugiau valandų. Ne vieną kartą jau visai nusilpusį, teko nešti iš klausyklos išnešti.

Centava (Meksikos pinigas) jo kišenėje "nesusildavo", nes aplink buvo per daug vargšų. Jiems pinigai buvo reikalingi ir duonai ir rūbui. Kunigas Pro jiems išdalindavo visus savo pinigus. Šimtai tūkstančių vargšų jį vadino "proletarų tėvu".

Tačiau neilgai kunigas Pro apaštalavo. Krikščionių kraujo ištroškę bedieviai surado priežastį. 1927 m. lapkričio mėn. įvyko pasikėsinimas ant kandidato į prezidentus **Alvare Obregon**. Policija įtarė smokslė dalyvavus ir kunigą Pro, kuris buvo sumistas ir be jokio teismo sušaudytas. 10 dienų jis dar buvo kankinamas, kad prisipažintų kaltę. Ir tik po sušaudymo buvo paskelbta, jog jis "prisipažino" dalyvavęs smokslė. Tūkstančiai katalikų, daugiausia vargšų, lydėjo savo tėvą į paskutinio poilsio vietą.

Netrukus prie jo kapo įvyko keletas stebuklų. Būriai tikinčiųjų pradėjo lankytis tyliam kapinių kampe. Tėvai jėzuitai surinkę medžiagą, įteikė šv. Apeigų kongregacijai prašymą paskelbti kunigą Pro šventu. Jis, jo byla kaip tik dabar Romoje svarstoma. Gi žmonės vis gausiau lanko jo kapą — į dieną apie 500 žmonių. Kai kurie atvažiuoja liuksusiniuose automobiliuose, tačiau daugumą sudaro vargšai.

J. Virpša

BRANGUS LIETUVIAI,

Leiskite tarti Jums trumpa, bet nuosirdų padėkos žodį už Jūsų parodytą pasiaukojimą Lietuvių Susiartinimo šventės metu.

Su dėkingumu Dievui ir mūsų Kongregacijos bičiuliams bei geradariams mes minime liepos 29 dieną. Su dėkingumu Dievui, nes labai debesuotais dangus nepratrūko, su dėkingumu mūsų rėmėjams, kad Jūs atvykote, nepaisydami galimo lietaus.

Gilų dėkingumą reiškiamo mūsų garbės svečiams — gerb. dvasiškajai už malonų ir gausų dalyvavimą mūsų šventėje, ypač mergaičių stovyklų užbaigimo programoje. Nuosirdžiai dėkojame visiems gerb. klebonams ir jų pagalbininkams už Liet. Susiartinimo šventės pagarsinimą.

Nuosirdus ačiū kan. F. Kapociui už neužmirštamą šventės pamokslą, kun. V. Rimšeliui, MIC. už šv. mišių auką, kalbėtojams — Dr. J. Leimoniui ir p. St. Lūšiui už šventės praturtinimą reikšmingomis mintimis, už meninę dalį dėkojame muzikui J. Beinoriui, berniukų stovyklai ir jos vadovams p. Šerkšnamams. Negalime nepaminti ir mūsų stovykloms mergaičių, kurios taip noriai šventės programai rūšios ir ją atliko. Tikimės, šis Jūsų daug, mielos stovyklautojos, Bažnyčiai, mūsų Tėvynės kovai ir jos garbei.

Labai nuosirdžiai dėkojame gerb. mūsų vienuolyno kapeliui kun. St. Ylai, kuris taip jaukiai ir sumaniai šventę pravedė. Ačiū labai ir jėzuitų bėgusioms Gildos Centro Valdybos pirm. prof. A. Vasiliaus-kui.

Šventės metu buvo paskirstyta 100 dovanų geradariams. Jų vardai buvo šventės metu paskelbti ir dovanos jau visiems išsiųstos. Labai dėkojame geradariams, kurie tas dovanas suaukoko. Iš kitų dovanų yra likusi didelė rankų darbo lėlė. Nežinomas, kuriam šventės metu teko žalias bilietelis Nr. 33352, malonekile atsiilepti.

Lietuvių Susiartinimo šven-

tei suorno ir ją praveisti daug pasiukojo mūsų geradariai, Nekalto Prasišėjimo Seserų Gildos Centro Valdyba ir jos skyriai: Hartford, Manchester, Waterbury, Worcester, Boston. Šioj vietoj reiktų daug garbingų vardų paminėti, bet tai paliekame, nes nebūtų įmanoma visus suminėti. Visa širdimi dėkojame visiems. Dėkojame, kurie šventės metu dirbo virtuvėje, prie stalų, platino bilietelius, patarnavo vienoj ar kitoj vietoj ar kitu būdu prisidėjo prie šventės didesnio pasisekimo.

Matydamos taip nuosirdų Jūsų atsidavimą, atsidavimą, kuris buvo aplaistytas Jūsų prakaitu, nes dauguma Jūsų dirbote nesuskaitomą valandų eilę, mes nustembam iš dėkingumo. Tariaime jums labai kuklų ačiū ir nutyline, kad prabiltume kita kalba, kitais žodžiais, kurie pralaisvina kečius į Dievo širdį, į Jo beribį gailestingumą, o šis nesiliaujantis Dievo gailestingumas tars Jums tikrąjį ir Jums teisingą priklausančią "Ačiū". Nes juk Jis pasakė: "Ką padarėte vienam mano mažiausiojo broliui, man padarėte."

Su gilia pagarba ir dėkingumu,

Nek. Pr. Šv. P. Marijos Seserys

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

Tai knyga, kurią kiekvienas skaitys su džiaugsmu. Jos autorius, Nello Vian, įdomiai vaizduoja šventąjį, kurio darbai ir žodis žavi visus. Šią knygą iš prancūzų kalbos išvertė rašytojas **Antanas Vaitiulaitis**. Jo vertimai savo stiliumi, gražia kalba visada visus žavėjo. Viršelį ir vinjetas darė dail. **Telesforas Valius**. Knyga turi 140 psl. ir jos kaina tik 1 dol.

Visus užsakymus siųsti šiuo adresu: **FRANCISCAN MONASTERY** Kennebunk Port, Maine

Bažnyčia ir pasaulis

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

• **Ateitininkų S-gos** konferencijoje, Rochesteryje, rugsėjo 1-2 d.d. pamokslus sakys prel. L. Tulaba.

• **JAV Liet. Bendruomenės** statutas LOK-to rugsėjo 9 d. posėdyje buvo galutinai priimtas. Posėdyje dalyvavo Kleiva, Lapinskas, Vilkaitis, Zalkauskas ir A. Saulaitis. Pastarasis atstovavo rytinių JAV Liet. Bendruomenę.

• **Pramonės ir ž. ūkio gaminių** parodoje Brocktone, rugsėjo pradžioje, lietuviai turės savo tautinį paviljoną. Paviljonas savo išvaizda primena lietuvišką pirklę.

• **Kun. J. Juodeika**, buvęs Rumšiškių parapijos klebonas, dabar dirba Canutillo, Tex. spaudoje patvirtino Atwoodo ir Seymour Freidino straipsnio "Why Stalin must be tried" teisingumą. Kun. J. Juodeika yra gyvas liudininkas kas vyko Praveniškiuose.

• **Bridgeporto Liet. Tarybos** skyrius pasiūlė valstybės gubernatoriui ir senatoriams prašymą, kuriame prašoma patvirtinti genocido konvencijos ratifikavimą.

• **J. Bertašius** neseniai išleistas iš Ellis salos, sutvarkius per NCWC reikiamus formalumus, išsiųstas į Worcester, Mass. County sanatoriiją. Worcesterį gyvena ir jo šeima, kuri turės progos dažniau jį aplankyti. NCWC, jo žmonos sesers Rožės Mainelytės rūpesčiu, ligoniui padarė didelę paslaugą, surasdama sanatoriiją tame pačiame mieste, kur yra jo šeima.

"Jaunuolio maldos" — mokyklinio amžiaus jaunuomenei pritaikyta maldaknygė, jau atspausdinta. Knygą paruošė Kun. P. Kirvelaitis, o išleido Edv. Vilitis, 3808 Alder St., E. Chicago, Ind.

MOKYKLOJE ŽINOTINA AMERIKOJE, KANADOJE IR KITUR

Tik ką išėjo iš spaudos vadovėlis: **Vysk. K. Paltaroko** tikrybos primamokslis. Prašome kreiptis apačioje nurodytu adresu. Mes išsiųsime vieną ar keletą egzempliorių, apmokėdami pašto išlaidas. Adresas: **P. J. A. Lietuvių Knygynas**, 568 Parliament St., Toronto, Ont. Canada.

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island STONY BROOK LODGE

Vedėja Pr. LAPIENE

Kam patinka gamta—grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atostogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietė. Viešbučio kambariai su visais moderniais patogumais. Sveikais ir įvairiais maistais. Mėgstantiems skaityti — pat didelė knygų biblioteka.

Kainos pėrnėkštės: vienam asm. savaitė nuo \$40.; dviem į kambarį nuo \$70.; vienam asm. parai nuo \$7. Vaikams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais. Birželio mėn. ir nuo rugsėjo 10 žymi nuolaida.

Del rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y. Telefonai: Stony Brook 8-R arba Stony Brook 536.

Susisiekimas: Traukiniai iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukini, einanti į Port Jefferson (dažnai ji reikia pakeisti Jamaica stotyje, persėdant į kitą Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson). Nuo Jamaica maždaug po 1½ val. keliomis išlipsti Stony Brook stotelę, nuo kur taxi už 35c priveža prie vasarvietės durų.

Automobilis: iš New York'o važiuoti 25 kelių iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležkelio stotelės. Nuo čia, sekant Stony Brook Lodge iškaubą, sukiti po kairę ir tiesiog važiuoti iki vasarvietės (viena malė kelio).

Clevelando ir Detroito ateitininkų susitikimas įvyko rugpj. 19 d. Harboro parke. Iš abiejų pusių dalyvavo per šimtą žmonių. Susitikta su senaisiais bičiuliais, užmegzta naujų pažinčių, pasidžiaugta gražia gamta, pasimaudyta ežere ir padarytas bendras susirinkimas. Jam pirmininkavo detroitiešis Polteraitis ir sekretoriaus klyvandietis J. Damušienė. Kalbas pasakė detroitiešis J. Valiukonis ir klyvandietis P. Kliorys. Aktualios kūrybos pasakaitė A. Sužiedėlis. Visų bendrai ir atskirais būreliais padainuota, jaunimas smagiai pasisuko. Prisimintas ir sergas prof. dr. A. Maceina. Jam sudėta 20 dolerių pasigdyti.

Moksliečiai turėjo dar atskirą savo susirinkimą, kuriame kalbėjo S. Laniauskas ir dalyvavo sendraugiai K. Idzelevičius, J. Valiukonis ir kt.

Skautų akademikų suvažiavimas rugpj. 19 d. praėjo jaukia nutaika. Visi dalyviai su savo vėliavomis 10 val. dalyvavo pamaldose šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, kur, be muz. Pr. Ambrazo vedamo bažnytinio choro ir visų sugiedotų poros giesmių, giedojo dar solistė J. Kristolaitytė - Daugelienei bei Bakūnas. Iškilmingas viešas posėdis po pamaldų įvyko lietuvių salėje. Jį pravedė prof. Ig. Končius, kalbėjo dr. M. Zilinskienė bei prof. St. Kolupaila. Ateitininkų vardu sveikino A. Tamulionis.

Išvakarėse, rugpj. 18 d. skautai turėjo savo laužą inž. P. J. Žiūrio rezidencijoje, kurio pasižiūrėti susirinko per du šimtus žmonių. Skautai taip pat padėjo vaikus prie dr. J. Basanavičiaus ir dr. V. Kudirkos paminklų lietuvių darželyje ir prie A. Smetonos karsto mauzolejuje.

Šv. Jurgio parapijos piknikas rugpj. 19 d. Twinsburge sutraukė nemažą žmonių. Lietuvių nuotakas iš naujo sudrumstė, kai senosios emigracijos lietuviai, žinomas St. Barzdukis ir kitų tremtinių mušėjas, vėl užpuolė tremtinį J. Budrį ir jį kruvinai primušė. Šituo čia pasikartojančiu reiškinio jau permaža pasipiktinti, bet vieną kartą jam reikia padaryti ir galą, nes negalima gi leisti, kad šituo būdu būtų vejama laukan lietuvių ir skiepijama amerikoniška dvasia. Lietuvių visuomenė laukia, kad banditizmo metodais pagaliau pašmerktų ir tie, kurie ligi šiol jiems tyliai pritaria.

St. Barzdukas, ligi šiol vadovavęs lietuviško švietimo darbui, iš šių pareigų dėl persikrovimo įvairiais darbais pasitraukė. Nauju vadovu paskiestas A. Tamulionis, buv. Kybartų gimnazijos direktorius. Jam linkėtina sėkmingai nugalėti tuos sunkumus, kurie tebestovi lietuviško švietimo kely.

Kun. dr. K. Širvaitis, šv. Jurgio parapijos vikaras, pėreitalis mokslo metais kankiuos dalykus dėstęs šv. Jono kolegijoje, dėl darbo daugumo parapijoje nuo šių pareigų atsiskė.

Petras Zigmantas, tremtinys, rugpj. 3 d., vykdamas darbą, buvo parbloktas automobilio ir nulaūžta koja. Dabar gydyti Glenvilės ligoninėje. Koja įdėta į gipsą, kuriame turės išbūti apie du mėnesius.

Elžbieta Akelaitienė, senutė tremtinė, jau antrą kartą operuota Polyclinic ligoninėje. Šv. Jurgio parapijos tretninkės, atjaušamos jos nelaiminga padėtį, per savo mėsines susirinkimą jai suaukijo ir įteikė 30 dol.

Agota Vekterienė, kelių lietuviškų draugijų narė ir nuosirdi senosios kartos lietuvių, rugpj. 12 d. krito savo kambaryje ir staigiai mirė. Ji ilgą laiką sirgo astma. Jos gausi šeima nustojo pavyzdingos motinos.

Kun. Albinas Spurgis, atvykęs iš tremties į Clevelandą vyskupiją ir dabar vikaraujantis J. Jozano parapijoje Strongsvillėje, Ohio, studijuoja anglų kalbą ir Amerikos istoriją kaikiurius dalykus Columbus universitete.

Kazimieras Marcinkevičius veda Mariją Blažytę. Abu yra tremtiniai ir Čiurlionio ansamblio dalyviai. Jungtuvės įvyks rugsėjo mėn. 1 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Šv. Jurgio parapijos skautų 72 trupė su savo tėvais turės pikniką Parmdale, kur vaikų prieglaudoje yra apsigyvenęs kun. K. Petreikis (Patrick), buvęs šv. Jurgio parapijos vikaru ir pasižymėjęs maloniu būdu ir vaikų meile.

Kun. K. Petreikis ir kun. V. Sadauskas, Donoros, Pa. lietuvių parapijos klebonas, naujosios parapijos bažnyčios statybai paaukojo po kelis šimtus dolerių.

F. ir J. Jasinevičiai, tremty sudarę lietuvišką šeimą, rugpj. 16 d. susilaukė dukrelės.

A. B. L. Vyčių susirinkimo. Rugpj. 14 d. Lietuvių svetainėje įvyko L. Vyčių 25 kuopos susirinkimas. Atsilankė gausiai narių ir padaryta svarbių nutarimų.

Specialiai sudaryta komisija pranešė, kad bendras draugiškas vyčių, ateitininkų, skautų, legionierių ir L. K. draugijos ūkį įvyks rugsėjo 9 d. Vyčiai ėmėsi šio žygio, rodydami draugiškumą kitoms kat. organizacijoms ir maloniai kviečia organizacijų narius dalyvauti.

"**Karolio Teta**" scenoje. L. Vyčiai sparčiai ruošiasi suvaidinti linksnų komediją "Karolio Teta". Tetą vaidins žinomas Clevelande scenos mėgėjas-komikas Pr. Gaillūnas.

Nauja vyty Vilkaitenė, neseniai įstojusi į L. Vyčių 25 kuopą suskubo į kuopos narius įrašyti dar tris naujus narius. Sus-me į kuopą įstojė Kazlauskas. Kuopos nariai yra pasiryžę kiekvienas surasti bent po vieną naują narį.

Naujoji bažnyčia šv. M. Marijos Nep. Pagalbos garbei, kurios statybą veda parapijos

PITTSBURGH, PA.

Kan. F. Kapočius Pittsburghe. Pereitos savaitės pradžioje šv. Kazimiero lietuvių parapijoje lankėsi buvęs Vyr. Lietuvių Sielovados Tvarkytojas Vokietijoje kan. F. Kapočius, kuris pakeliui į Čikagą čia sustojo aplankyti kun. A. Sušinsko. Kanauininkas šiuo metu yra apsisostęs pas savo bičiulį kun. Augustiną Petraitį Worcesteryje. Pasikalbėjime kan. F. Kapočius pareiškė savo pasitenkinimą senųjų ir naujųjų lietuvių ateivių bendromis pastangomis atgaivinti apsilpusią lietuvių Amerikoje. Savo apsilankymo Pittsburghe proga, kanauininkas lankėsi ir seserų pranciškiečių motinėškame vienuolyne Apvaizdos kalnelyje.

Atšaidai Braddocke. Rugpj. 20-22 dd. šv. Izidoriaus lietuvių parapijoje Braddocke, kurioj klebonauja kun. V. T. Abromaitis, vyko 40 val. atšaidai. Juose dalyvavo bursų lietuvių kunigų ir gausiai parapijiečių.

Dvigubos vestuvės. Antanas ir Izabelė Zubkai, šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos, Homesteado nariai, rugpj. 13 d. minėjo savo vedybinio gyvenimo sidabrinį jubiliejų. Antanas Zubkus yra aktyvus minėtos parapijos bažnytinio komiteto narys ir uolus lietuvis patriotas. Tą pačią dieną moterystės sakramentą priėmė ir jų duklė Lorena, ištėkėdama už Jono Pido.

Ir vėl dvi naujos poros. Rugpjūčio 22 d. šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Homesteado sūtiokė Vladas Kenna su Loreta Milūnaitė, kuri yra uoli parapijos narė ir nuosirdi lietuvių. Keletą dienų anksčiau šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje susituokė tos parapijos zakristijonas Vincas Čizauskas su Berta Toriskiene. Abiejų naujųjų porų draugai ir bičiuliai linki jaunavedžiams laimingos ateities.

Pakrikštyti du lietuviukai.

Rugpjūčio 19 d. šv. Vincento lietuvių bažnyčioje Esplene pakrikštyti žinomų veikėjų inž. Antano ir Zuzanos Mažeikių dukrelė Marija - Zuzana. Čia taip pat pakrikštytas ir Donaldas - Mykolas, pavyzdgingų ir susipratusių lietuvių katalikų Antano ir Felicijos Tunaičių sūnus.

Antanas bazaras

Šv. Vincento lietuvių parapija Esplene nuo rugpj. 20 iki 25 d. turėjo antrąjį šiais metais bazarą, kuris praėjo su nemažesniu pasisekimu kaip ir pirmasis. Abiejų bazarų pelnas paskirtas naujos bažnyčios statymo fondui.

J. Virpša

Jaunųjų Lietuvių radio piknikas

Rugpjūčio 12 d. Lietuvių ūkyje įvyko Jaunųjų Lietuvių radio programos piknikas. Jaunųjų Lietuvių radio programa girdima kiekvieną sekmadienį iš taip vadinamos Station of Nations, WHOD banga 860 nuo 5 val. iki 5:30 val. po pietų. Dėl blogo oro svečių piknike buvo nedaug. Nežiūrint to, įvyko ir tradicinis gražiausias Vakarų Pensilvanijos lietuvių rinkimas. Iš keturių dalyvavusių kandidatų, gražiausią lietuvių išrinkta prieš dvejus metus iš Vokietijos atvykusi tremtinė Aldona Uselytė, dabar gyvenanti Wilmerding, Pa. Rinkimų teisėjais buvo Antanas Stankevičius iš New Kensington, Pa. ir du pittsburghiečiai: F. Radžius ir J. Mikalauskas. Pikniko rengėjai, nors piknikas ir nepasisekė, laimėjojo apdovanojimo šimto dolerių. Ji taip pat gavo daug gražių dovanų iš lietuvių biznierių: A. Katilius, V. Krauzlio, J. Kamarauskas, J. Labucko ir kitu. Visas lietuviškas Brighton Floral Shop apdovanojo gražiomis gėlėmis.

Juozas Virbickas

LINDEN, N.J.

Pakratų piknikas

"Linden, Lithuanian Liberty Park, Inc." — Toks užrašas kaba ant parko vartų, kur seni ir jauni linksminasi vasaros metu įykstančiuose parengimuose.

Sekmadienį, rugpj. 19 d., esant gražiam orui, išvykau ir aš ten papiknikauti, nes žinojau, kad kiekvieną sekmadienį ten kas nors ruošia. Neapsirikau. Nuvykęs radau tai, ko nesitikėjau.

Daugybė žmonių su plakatais, šukiais išsiriakė gražioje eisenoje prie parko vartų. Parko vartuose stovė rusų politruko rūbais vyrai ir kviečia norinčius vykti į "laisvą" Lietuvą pas jį užrašyti. Kelionė nemokama. Deja, kandidatų neatsirado.

Gerokai turėjau sušilti, kol išsiaiškinau koks reikalas. Nors jau šioje šalyje gyvenu apie 35 metus, bet nieko panašaus nesu matęs.

Pasirodo, kad lietuviškos komunistinės organizacijos "Sietyno" choro ir LDS tą dieną buvo ruošiamas piknikas. Iš Brooklyno čia atvyko draugas Mizara su kitais savo draugais čia, svetimoje valstybėje, pasilinksinti, išgerti, parinkti

klebonas kun. J. Angelaitis, baigiama statyti. Klebonas džiaugiasi žmonių duosnumu šiam reikalui. Manoma, kad ateinančias Kalėdų šventes bus galima švesti naujoje bažnyčioje.

Delegatai į L. Vyčių Seimą, kuris įvyks rugsėjo 4-9 d.d. įrinkti M. Trainauskaitė ir J. Sadauskas.

Susilaukė sūnaus. Adelė ir Vytautas Navarskai, iki šiol auginę du dukreles, susilaukė sūnelio. Motina ir naujagimis jaučiasi gerai.

Senelis

Marianapolis, Conn

P A D Ė K A

Marijos šventės įsteigimas ir Mindaugo krikšto minėjimas Marianapolyje

Pernai Tėvų Marijonų Rėmėjų seime buvo nutarta įsteigti šv. Mergelės Marijos šventę rugsėjo aštuntai artimiausį sekmadienį. Siemet tas artimiausias sekmadienis yra rugsėjo 9 d. Marianapolio vadovybė deda pastangas, kad pirmoji Marijos šventė Marianapolyje būtų labai įspūdinga ir kad ji taptų metine tradicine lietuviškosios mokyklos švente.

Tat š.m. rugs. 9 d. popietį prie Liurdo grotos bus tai dienai pritaikintos pamaldos su procesija, giesmėmis ir pamokslu. Pamokslą apie Marijos šventes Lietuvoje pasakys Lawrence lietuvių parapijos klebonas, prel. P. M. Juras, o giesmes giedos Waterbury lietuvių parapijos choras.

Po religinės šventės dalies seks karaliaus Mindaugo krikšto minėjimas mokyklos sporto salėje, kur Simas Sužiedėlis skaitys paskaitą, o Waterbury parapijos choras padainuos tai progai pritaikintų dainų.

Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti šiose dvigubose iškilmėse.

Philadelphia, Pa.

Albina Jaskelvičiūtė - Ceatorienė, uoli katalikiškų organizacijų veikėja už jos neuilgstamą darbą lietuvių ir Bažnyčios naudai gavo iš Popiežiaus Pijaus XII specialų palaiminimą - diplomą.

Mirė Marija R. Stankevičienė rugpjūčio 10 d., po ilgos ir sunkios ligos, Frankford ligoninėje, mirė Marija Rita Stankevičienė, 50 metų amžiaus. Po iškilmingų pamaldų iš šv. Jono bažnyčios, palaidota Išganytojų kapinėse. Nuliūdė liko vyrai, sūnus, duklė ir du anūkai.

Laidotuvių rūpinosi laidotuvių biuro vedėjas D. Eraminas.

Liūdintiems šeimos nariams ir giminės reiškia gili užuojauta.

K. Vidiakauskas

Kennebunk Port, Me., Tėvai Pranciškonai nuosirdiai dėkoja visiems, kurie, nesigailėdami trūs

I V A I R E N Y B Ė S

NUSIZIOVAVIMAS SULAIKE TRAUKINI

Skoto James Stirrat stiprus nusiziovavimas neseniai sulaukė Skotijos - Londono greitąjį traukinį. Stirrat, kuris su savo komanda vyko Londonan į futbolo rungtynes, taip plačiai nusiziovavo, kad išsinarino žiaunos. Dėl to traukinys turėjo sustoti ir Stirrat buvo nugabenas pas gydytoją. Gydytoji išsinarintą žiauną vėl atstaičius, Stirrat kitu traukiniu dar suspėjo į rungtynes ir padėjo savo komandai laimėti.

SOVIETŲ GYVENTOJŲ SVEIKATINGUMAS

Italijos parlamento debatuose vienas komunistų atstovas labai gyrė Sovietų gyventojų sveikatingumą. Esą, žiūrėkite, kokias geras gyvenimo sąlygas sukūrė sovietinė valdžia. Pirmą kartą metais Stalinus turėjęs progos pasveikinti vieną 154 metų sulaukusį senį.

— Taip, — pastebėjo užsienio reikalų ministeris Sforza. — Tasai žmogus 120 metų pragyveno ir prie caro.

TAI IR BYLINEKIS

Švedijoje Aarhus miestelio restorano savininkas buvo nubautas tūkstančių kronų, kam pardavęs įgėrusiam asmeniui degtinės. Nubaustasis apeliavo. Bet ne tik jo apeliacija buvo atmesta, o ir baismė dar pusterčio tūkstančių kronų padidinta. Tuo tarpu buvo paaiškėję, kad jis iš tikro buvo daugiau girtas degtinės pardavęs, negu anksčiau buvo nustatyta.

MEILĖ SU PAJVAIRINIMAIS

Paryžiaus kalbotyros profesorius savo žmonai, penktųjų vedybų metinių proga, padarė staigmeną. Jis įteikė jai albumą, kuriame 2816 kalbų įrašyta: "Aš myliu tave." Dabar jis gali savo žmonai išsistausuoti metus pasakyti, vis kita kalba, kad ją myli.

NEMIEGOK

Vieno po Vokietiją gastroliuojančio cirko prižiūrėtojas atsigulė dramblių ūdariny prisnusti. Bet kol jis miegojo, drambliai suėdė jo drabužius, neišskiriant nė liemenės, kurios kišenėje buvo pinigai ir pasas. Miegalius pabudo tik tuomet, kai dramblys pradėjo trukti nuo jo kelnes.

SUO VEDŽIOJĄ VISTUKUS

Villingene prie Muehlacher, Vokietijoje, šuo pradėjo eiti pėkšlės vištos pareigas. Jis rūpestingai saugoja būrį vištelių ir kiekvieną nuo būrio atsisikirusį nosim sugrąžina prie kitų. Šio reto vištelių globėjo pasižiūrėti atvyksta daug smalsuolių.

LAIKRODĮ REIKIA UŽSUKTI

Viena vokiečių šeima nusipirko žadintuvą, kuris rytojaus dieną visai gerai čirškė. Bet jau kitą rytą jis sustojo ir jokie kratai nieko nebeįdėjo. Tuomet pirkėjas išsitraukė garantijos lapą ir su laikrodžiu nusiuntė jį pagaminusiam firmai. Po kelių dienų laikrodis buvo pirkėjui grąžintas su paaiškinimu: "Norint, kad laikrodis eitų, reikia užsukti."

MELŽIAMAS OŽYS

Iš Hameln, Vokietijoje, buvo paskleista nepaprasta žinia — ten esąs ožys, kuris ir pieno duoda. Bet žinia apie tai pasiklidus, čia buvo gautas iš Hannoverio toks laiškas: "Nėr ko jums tuo savo ožiu girtis. Mes turime ožį, kuris tiekia net nugriebtą grietinę. Tai Fiedeler gatvės savo pieno ir grietinės parduotuvė turis O ž y s (Bock)."

Paremkime tuos biznierių ir profesionalus, kurie skelbiai "Darbininke!"

I V A I R Ū S S K E L B I M A I

Davenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-9394

Phone STagg 2-3108
ANTON APPEL
JERSEY PARK
428 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Didžiausias pasirinkimas visokių mėsos
LIETUVISKOS DEŠROS — SKANUS SKILANDŽIAI

E. POVILANSKŲ
Baras ir Restoranas
Puiki Salė Seimyninėms Pramogoms
158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9737

Tel. EVERgreen 4-9352
4-2442
ALLIANCE HALL
195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
CATERERS Communion Breakfasts
Parties-Weddings Banquets
MEETING HALL

LIETUVIŲ UŽEIGA
MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS
COOPER BAR & GRILL
101 COOPER ST., BKLYN 7, N. Y.
Tel. GL. 2-8539
Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSAS

EV 4-9293
SALDINIŲ PALOČIUS
Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETOS — VAKARIENĖ — ALUS
Didžiausias pasirinkimas AISKRYMO, namie gaminto iš geriausios smetanos
Pirmam užsakymui įvairiems parengimams
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėti.
Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS
Pristatom geriausią toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir Visokiems
Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

A. J. NAMAKSY
Office Tel. SO 8-0948
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Res. 37 Oriole Street
WEST ROXBURY, MASS.
Tel. PA-7-1233-W

Automatic Laundry
Nami skalbti neapsimoka.
Atneškite baltinius mums ir
kai bematant išskalbsime
gerai ir pigiai.
396 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Lietuviai Charles J. Kay, sav.

PIRKITE NAMUS
WILLIAMSBURG—arti Apreš-
kimo lietuvių parapijos bažnyčios—
8 seimynų namas su tuščiu butu
parduodamas pigia kaina.
WOODHAVEN—arti Forest Park
— ir kitose apylinkėse turime gra-
žių namų parduoti.
Namų pirkimo bei pardavimo ir
visokios apdraudos (insurance) rei-
kalais gerai patarnaus:
J. P. MACHULIS
Real Estate & Insurance
8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

ALAVIJA
Alavija (Alijošius)
yra gera nuo vidu-
rių nemalimo, už-
kietėjimo, malšini-
mo gumbo ir dieg-
lių, jeigu galva
skauda nuo netiku-
sio maisto arba jautiesi pra-
rūges, apsunkintas. Paimk
Alavijos grūdėlių ne daugiau
kaip žirnio didumo, sukram-
tyk gerai ir nuryk, arba su-
taryk Alaviją vandenyje ir
išgerk. Pramuš kad ir kie-
čiausias vidurius. Alavijos
svaras \$2.50. Mažiau per-
kant 6 uncijų už \$1.00. Pri-
siūnčiam į jūsų namus.
ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Tel. NEWton 9-4464
Estate of A. J. Valantiejus
VERONICA R. VALANTIEJUS
Laisniuotas Graborius
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street Maspeth, N. Y.

ZUPP'S BAR TELEVIZIJA
SPORTAS - MUZIKA
JOS. ZEIDAT, JR., Savininkas
Visų lietuvių mėgiamiausia, moderniškai įrengta užėiga —
Idealiska vieta pavišėti ir pavišinti svečius.
VISOKIŲ RŪŠIŲ GERIMAI IR UŽKANDŽIAI
MALONUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
Prašome užėti ir įsitikinti.
411 GRAND STREET
Tel. EV. 4-7729 BROOKLYN, N. Y.

V. GERULAIČIO
Transporto Kontora
Atlieka baldų, prekių, keleivių ir jų bagažo
PERVEŽIMO DARBUS
Aptarnavimo kainos žymiai mažesnės kaip kitur.
Rašykite: 671 WALES AVE., BRONX, N. Y.,
arba telefonuokite: MELrose 5-3149 nuo 6 val. iki 10 v. vak.

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.
Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms,
parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus.
Saukite:
BORIS BEVERAVE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E Street Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke
Tel. EVERgreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius—Balsamuotojas
Moderniška Kopyčia
423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)
Laidotuvių Direktorius
Notary Public
660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 8-9770
Joseph Garsz
Graborius—Balsamuotojas
231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. VIRginia 7-4499
F. W. Shalins
(Salinskas)
Laisniuotas Graborius
Suteikdam Garbingas
Laiduves
— \$150 —
KOPLYČIA SUTEIKIAM
NEMOKAMAI
84-02 Jamaica Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Kitur
Tel. POPlar 4110
Charles J. Roman
(Ramanauskas)
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Moderniška laidojimo įstaiga
Didelė, graži kopyčia, erdvi salė
Pakeleivingiems suteikiama
nakvynė
Viskas nemokamai
Kreipkitės dieną ir naktį

Bostone
S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermentims dykai.
Tel. SOUTH Boston 8-8580
Avenue 2-2484

CASPER
FUNERAL HOME
187 DORCHESTER STREET
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Kopyčia šermentims dykai.
Tel. SO 8-1437
South Boston 8-3966

VYTAUTAS YAKAVONIS
FUNERAL HOME
741 NO. MAIN STREET
Brockton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermentims dykai.
Tel. BROCKTON 8-1580

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermentims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(NOTARY PUBLIC)
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška kopyčia šer-
mentims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žo-
miausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir kitus
miestus.
Reikalingi laukite: Tel. TR 6-6484

WAITT
FUNERAL HOME
30 EMERSON AVE.
Brockton, Mass.
EDWARD J. WAITT
(Waiteckūnas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas dieną ir naktį.
Kopyčia šermentims dykai.
Tel. Brockton 3368

Ivairūs skelbimai
J. KUMPIKO
ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖ
TAISO:
Electro Motorus — Ventilatorius—
Kūrimo bei skutimo mašinas—skal-
bimo mašinas ir dulkių siurblius.
105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Garantuotas ir greitas patarnavimas.

V. ZUBAWICZ
NOTARY PUBLIC
111 AINSLIE ST.,
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV 4-3049

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. Jamaica 3-7722

Telefonas: EV 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Gyvenimo vieta
65-43 Grand Ave. Maspeth, N. Y.
Tel. TWining 4-8087
KLAUSYKIT RADIO!
KIEKVIENĄ SESTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

Lietuvių Radijo Draugijos
PROGRAMOS
J. P. GINKUS, Direktorius
SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc
GYVUOJA PER 15 METŲ
Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai,
naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai,
šokiai, ir t. t. Vestuvės, puotos, lūdiniai pranešimai)
495 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-7142
J. P. GINKUS, AD. JEZAVITAS, V. UBAREVICIUS
Direktorius, Muzikos Dir., Pranešimų Dir.

Jau 9-ti Metai Kai Visi Klausė
"Lietuvos Atsiminimų"
RADIO VALANDŲ
Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.
Stotis WEVD—1330 kil. 5000 w.
JOK. J. STUKAS, Dir.
1264 White St., Hillside, N. J.
Tel. WAverly 6-3325
SAVI, PAS SAVUOSIUS!

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

Inž. A. Mačiūnas vyksta į Kanadą

Inž. A. Mačiūnas, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos centro valdybos pirmininkas, iš New Yorko išvyksta į Torontą dalyvauti inžinierių suvažiavime.

Paleido iš Ellis Island

Nuo balandžio mėn. Ellis Island saloje išbuves Vaclovas Dirmekis, emigracijos įstaigų paleistas, išvyko į Čikagą pas savo brolį dr. Br. Dirmekį.

Šiuo metu Ellis Island yra tik du lietuviai: D. Budrys ir P. Bauras, kurių pirmasis taipogi bus netrukus paleistas. Nors D. Budrys atvyko tiesioginiai per DP komisiją, bet BALFui tarpininkaujant, NCWC sutiko už jį uždėti 1000 dol. užstatą ir surasti ligoninę jam gydytis.

Fl. Korsakaitė atsideda dainavimui

Amerikos lietuvaite dainininkė Florencija Korsakaitė, kuri vasaros metu Pranės Lapienės vasarvietėje Stony Brook, L. I., koncertuodavo, dabar sugrįž į New Yorką. Ji

NAUJAKURIŲ IR NEW YORKO VAJIAUS VAKARO RĖMĖJŲ DĖMESIUI!

Didžiojo New Yorko Tremtinių Pagalbos Vajaus Komitetas nutarė spalio 7 dienos leidžiamame specialiaame koncerto leidinyje ypatingai atsižvelgti į lietuvių naujakurius, kurie norėtų pareikšti padėkas savo kvietėjams. Todėl nustatyta 4 dol. kaina tokioms padėkoms, kurios užimtų ne daugiau kaip 1/8 leidinio puslapio.

Atsiuntę vieną dolerį, skaitysis vakaro rėmėjais (booster) ir jų pavardės taip pat bus paskelbtos tame leidinyje.

Iškirpkite šią atkarpą, užpildykite ją ir su 4 dol. pinigais, čekiu ar money orderiu (vakaro rėmėjai — 1 doleriu) siųskite šiuo adresu: New Yorko Tremtinių Pagalbos Vajaus Komitetas, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Prašau patalpinti mano padėką kvietėjui:

Naujakurio vardas ir pavardė

Adresas

Kvietėjo vardas ir pavardė

Adresas

Vakaro rėmėjo vardas, pavardė

turi naują gerą koncertų vadovę ir ketina atsidėti dainai. Šiuo metu ji yra pakviesta dainuoti Telephone Hour programoje ir tam koncertui jau ruošiasi.

33,80 dol. krikšto proga

Port Washington vikariaujas kun. J. Cekavičius šiomis dienomis BALFui prisiuntė 33,80 dol. šalpos reikalams. Tuo pinigų sudėjo svečiai per Irenos ir Henriko Miklaševičių sūnaus Algimanto - Antano krikštynas.

Išvyko detroitiečiai

Detroito universiteto profesorai dr. Pr. Padalskis ir dr. J. Pikūnas, praleidę porą savaitių New Yorke, sugrįžo į Detroitą. Dr. Pr. Padalskis lankėsi čia prie Detroito Universiteto steigimojo Rytų Instituto reikalais.

Domisi liet. juostomis.

Marija Šatilienė, tremtyje suorganizavusi ir vadovavusi lietuviškų juostų audimo studijai, ir čia laisvalaikio audžia liet. juostas, kaklaraiščius ir knygomis papuošalus. Paskutiniu metu ji gavo įvairių užsakyimų net iš Čikagos ir kt. tolimųjų vietovių. Ji gyvena Brooklyn, 97 Meserole St.

Lietuvos krikšto 700 metų sukakties iškilmes

Sv. Patrikio katedroje, rugpjūčio 9 d. 4 val. p.p. "Voice of America" įrašys į juostą, ką vėliau, esant reikalui, bus galima transliuoti per radiją.

Kan. J. Končius

BALFui ir kitais lietuvių reikalais rugpjūčio 24 d. lankėsi pas kard. Spellmaną. Ilgesniame pasikalbėjime BALFui pirmininkas patyrė iš kardinolo didelį lietuvių reikalų atjauti ir jį gavo kai kurių pažadų.

Steigs kultūrininkų klubą

Zurnalistas J. Valakas ir Br. Kulys ėmėsi iniciatyvos Brooklyno atostogų pradžioje, ėmėsi šį reikalą studijuoti ir populiariainti tėvų tarpe. Liepos 22 dieną buvo sušauktas tuo reikalu tėvų susirinkimas, kuris pabrėžė, kad liuanistinis švietimas yra vienas svarbiausių veiksnių jaunimo lietuviškajai dvasiai išlaikyti, ir nutarė imtis visų galimų priemonių, kad jau šiais mokslo metais lietuvių mokyklinio amžiaus vaikai galėtų gauti liuanistinį švietimą kurioje nors Brooklyno mokykloje normalių pamokų metu. Tam tikslui susirinkimas išrinko penkių asmenų komitetą ir suteikė jam plačius įgaliojimus tą nutarimą įgyvendinti.

Pardavė kirpvklą

P. Vaitekavičius, Grand St., šalia J. Ginkaus saldinių krautuvis, laikęs kirpvklą, dėl ligos ją buvo priverstas parduoti. Kirpvklą nupirko taip pat lietuvius.

Ad. Jezavitas rašo šokių muziką

Kaip stipendininkas Lietuvoje studijavęs amerikietis Adomas Jezavitas, dabar turįs gerą orkestrą, atliekamu laiku komponuoja lietuviškų šokių muziką.

Julius Jacyna

jau kuris laikas dirba "Electrolux" dulkių siurblių kompanijoje kaip jos atstovas. Jo patarnavimu jau yra pasinaudoję nemažai lietuvių. Jo adresas: 152 Powers St., Brooklyn 11, N. Y.

Nanja poezijos knygą

New Yorko priemiestyje gyvenęs Jonas Rūtenis paruošė spaudai naują eilėraščių rinkinį, pavadintą "Laumės juosta". Knygą ketina leisti "Patricia" Stamforde, Conn.

R. Mainelytė,

dainininkė, dirbanti NCWC New Yorke, išvyko atostogų į Kanadą.

IESKOMA 45-50 metų

moteriškė, mokanti ir angliskai, kuri galėtų prižiūrėti 2 berniukus dienos metu, kai vyras dirba. Kreiptis laišku sekančiu adresu: Adomas Narbutas, 7110 Grand Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

Realus žingsnis liuanistinio švietimo reikalu

Brooklyno lietuvių tėvų delegacija pas Apreiškimo parapijos kleboną.

Iki šiol didžiajame New Yorke išsisklaidęs mokyklinio amžiaus lietuviškas jaunimas teigė liuanistinį švietimą tik šeštadieninėje mokykloje. Šitoji mokykla yra pasiekusi gražių rezultatų, tačiau visoje platumoje liuanistinio švietimo problemos negali apimti ir išspręsti, nes svarbiausia kliūtis — per mažas pamokų skaičius. Dėl to jau yra pribrendęs reikalas greta veikiančios šeštadieninės mokyklos suorganizuoti liuanistinį švietimą ir normalių pamokų metu, kiek tai leidžia Amerikos įstatymai ir privalomieji anglų kalba dėstomi dalykai. Privati tėvų iniciatyva, remiama Lietuvių Mokytojų Sąjungos, jau šių vasaros atostogų pradžioje, ėmėsi šį reikalą studijuoti ir populiariainti tėvų tarpe. Liepos 22 dieną buvo sušauktas tuo reikalu tėvų susirinkimas, kuris pabrėžė, kad liuanistinis švietimas yra vienas svarbiausių veiksnių jaunimo lietuviškajai dvasiai išlaikyti, ir nutarė imtis visų galimų priemonių, kad jau šiais mokslo metais lietuvių mokyklinio amžiaus vaikai galėtų gauti liuanistinį švietimą kurioje nors Brooklyno mokykloje normalių pamokų metu. Tam tikslui susirinkimas išrinko penkių asmenų komitetą ir suteikė jam plačius įgaliojimus tą nutarimą įgyvendinti.

Tas komitetas rugpjūčio 3 d. posėdyje smulkiau apsvairstė jam pavestus klausimus ir numatė, kad liuanistinio švietimo darbą geriausiai būtų sutelkti Brooklyno Lietuvių Apreiškimo parapijos mokykloje, nes šioje mokykloje yra jau ir dabar susitelkę tikrai žymūs skaičius lietuvių vaikų (per 200), o įvedus liuanistines pamokas, jis dar turėtų padidėti. Be to, anie šią parapiją vis labiau ir labiau koncentruojasi vietos lietuvių kultūriniai ir visuomeniniai gyvenimai. Lietuviams davus teisių šios parapijos mokykloje, ir pati parapija taptų svarbiu lietuviškui

centru. Tuo reikalu komitetas surašė "Pro memoria" ir jį įteikė minimos parapijos klebonui kunigui Norbertui Pakalniui. Tame rašte taip pat pateikti ir konkretūs liuanistinio švietimo bei lietuviškos dvasios ugdymo metmenys. Juos išsiai čia pateikiame lietuviškai visuomenei:

1. Normalių pamokų metu dėstomi šie dalykai: a. religija lietuviškai, b. lietuvių kalba ir literatūra, c. Lietuvos istorija, d. Lietuvos geografija, e. lietuvių dainos, tautiniai šokiai ir žaidimai;

2. Liuanistiniais dalykais, nekaitant religijos, turėtų tekti kiekvienoje klasėje ar grupėje nemažiau kaip penkios valandos savaitėje;

3. Religiją dėsto lietuvis kapelionas ar gražiai lietuviškai kalbanti seselė, o liuanistinius dalykus — cenzuoti lietuviui mokytojai;

4. Lietuvių vaikams liuanistinės pamokos privalomos;

5. Lietuviškai dvasiai ugdyti sudaroma palanki lietuvių aplinkuma: mokslo priemonės (žemėlapiai, diagramos, paveikslai), lietuvių veikėjų ir didvyrių paveikslai bei Lietuvos vaizdai, mokyklos gyvenime vartojama tik lietuvių kalba, o anglų kalba tevartojama tik angliskai dėstomose pamokose;

6. Kiek tik galima, sudaromos lietuviškos klasės, išskiriant kitataučius į atskiras paralelines klases;

7. Sekmadieniais ir šventadieniais mokiniams skiriamose pamaldose giedamos lietuviškos giesmės ir sakomas lietuviškas pamokslas;

8. Atitinkamai paminimos lietuvių tautos šventės.

Gerb. klebonas rugp. 11 d. atsilankiusį komitetą maloniai priėmė ir visiems pasiūlymo punktams pilnai pritarė, kartu nurodydamas kai kurias sunkumus, kylančius iš patalpų ankštumo ir iš didelio skaičiaus mokyklą lankančių nelietuvių. Tačiau pažadėjo dėti visas pastangas, pirmiausiai gauti sukimą Brooklyno arkivyskupo mokyklos struktūrą pakeisti, kad jau šiais metais būtų galima pasiekti patenkinamo šio klausimo išsprendimo.

Lietuviai tėvai ir visa lietuviškoji New Yorko visuomenė tikrai džiaugsis, jeigu šių mokslų metų pradžioje minimose mokykloje jau bus atverstas naujas lietuvių ugdymo lapas.

Administracija

BOSTONO ŽINIOS

ISKILMĖS BROCKTONE

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Kongregacijos vienuolynas Brocktone turėjo rugpjūčio 22 d. tylias bet nepaprastas iškilmes. Trys vienuolės, o su jomis ir visa Kongregacija ir visi šitų trijų Seselių artimieji, pasidžiaugė gražia sukaktimi — 25 vienuoliško gyvenimo metais. Sukaktuvinėkės buvo Ses. Monika, Ses. Agnietė ir Ses. Rita.

Sesuo Monika, gyvenusi kurį laiką Bostone, dabar dirba centriniuose vienuolyno namuose Brocktone. Sesuo Agnietė, gyvenusi iki šiol Plymouth, Penna., atsikelia į Bostoną. Sesuo Rita ir toliau lieka Plymouth.

Šitų trijų seselių sidabrines sukaktuves dalyvavo būrys kunigų ir artimųjų. Prel. P. Juras atlaikė šv. Mišias, suteikė sukaktį paminėti ženklelius, pasakė pamokslą. Be vienuolyno kapeliono dalyvavo dar še kunigai: vietos klebonas kun. Strakauskas, Bostono lietuvių parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskis, Cambridge klebonas kun. Juškaitis, kun. Abraščinskas, kun. Rusteika ir kun. Sakalys.

Ne žodžiais, bet darbais:

Bostone, 157 West Sixth St., yra nedidelis vatos fabrikas The Robert Bishop M.F.G. Co., įsteigtas 1861 metais, kuriame dirba keletas lietuvių. Štai vienas tų mūsų tautiečių suserga ir negali dirbti. Paprastai susirgusiam darbininkui nemokama, nebent būtų koks nors susižeidimas darbo metu ir darbovietėje. Nebūdamas nekuro nuo ligos apdraustas, mūsų tautietis labai nusiminė, juo labiau, kad reikia pragyventi su šeima. Bet po savaitės gautas iš darbovietės čekis su tokia pat alga, kokią jis gaudavo sveikas būdamas. Reikia šį įmonės sumokėjo savo susirgusiam darbininkui alga kaip ir dirbančiam. Labai graži laikysena. Toks įmonės pasielgimas daugiau padaro socialiniam teisingumui įgyvendinti, negu gražiausi žodžiai.

Mirė Kazimieras Grigas

Šių metų rugp. 22 d. mirė Kazimieras Grigas, gvv. 181 D St., So. Bostone, išgyvenęs Amerikoje 40 metų. Paliko brolių ir keturias dukteris. Laidojamas šeštadienį, rugp. 25 d., šv. Kryžiaus kapinėse Bostone.

Graži berniukų iškila

Kun. A. Kontautas rugpjūčio 22 d. padarė berniukų iškila.

lą, kurie patarnauja šv. mišiose, į Salisbury Beach. Berniukai, jų buvo 31, visą dieną pakeidė gražiam jūros pakraštį. Su kun. Kontautu vyko ir studentas Petras Bizinkauskas, kuris šiuo metu atostogauja Bostone. Jis mokosi Maryknoll seminarijoje New Yorke. Visi patenkinti ir smagūs grįžo namo.

Liet. Generalinio Konsulato paieškomi asmenys:

Badušenka, Jonas ir jo du broliai bei dvi seserys, iš Anykščių, Utenos ap.

Dambrauskas, Juozas, sūnus Antano.

Dambrauskas, Mateušas, iš Anykščių, Utenos ap.

Darulis, Viktoras, iš Pažėvių km., Želvos v., Ukmergės ap.

Dementavičius, Vytautas, iš Viešėnų km., Pažaislio vl., Kauno ap., buvo išvežtas Vokietijon 1944 m. Žinantį apie jo likimą prašomi atsiliepti.

Duonelaitis, Petras, iš Joniškio.

Gudaitienė - Stulgaitytė, Agota, ir Stulgaitis, Juozas ir Vincas, iš Biliūnų dv., Raseinių ap.

Keizeris, Jurgis, iš Rugelių km., Tauragės v.

Lažauninkas, Jonas iš Tilviškų (Giliškų) km., Slavikų parap., Sakų ap.

Mackevičiūtė - Radzevičiūtė, Ona, iš Oškinių km., ir sūnus Mackevičius, Viktoras.

Miškinis, Petras, iš Debeikių vals.

Sandžiūtė - Vaičiūnienė, Ona, iš Lazdėnų km., Vainuto v., Tauragės ap.

Valasinaičiūtė, iš Marcinoniu vals.

Zabiela, du broliai, iš Girelės km., Kavarsko v.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

ATLIEKAME ĮVAIRIUS SPAUDOS DARBUS

FORUM PRESS yra lietuviška, moderniška spaustuvių, kurios spausdina: * rašytinius * Pildytus, ilgu metu buvus "Darbininko" administracinius. Šioje spaustuviėje: * atliekami įvairūs spaudos darbai; * t. t. konstitucijos * mokymų knygos; * pamfletai * plakatai * įvairūs tikietai; * laisikams antraštės; * vokai * vestuvių pakvietimai — Wedding Invitations ir t. t.

FOTOGRAFIJOS būda — Offsets perspausdiname: maldaknyges, * mityklų vadovėlius ir t. t. Visais spaudos reikalais kreipkitės:

(FORUM PRESS)
P.O. BOX 23
BROCKTON 68, MASS.

Rugsėjo 3 d., Darbo šventeje (Labor day) visi vykstame į NEPAPRASTĄ PIKNIKĄ

rengiamą BROCKTONE, Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų vienuolyno sodyboje

10, 30 val. iškilmingos pamaldos
12 val. šilti lietuviški pietūs
Po pietų: vaikų pievelė
žaidimai
dainos
sportas
šokiai

**Užkandžiai ir gėrimai
kaip visada!**

DOVANŲ gaus skaitlingiausia šeima.
Kita dovana yra skiriama
iš toliausiai atvykusiai šeimai

Pelnas skiriamas senelių prieglaudos įrengimui užbaigti

Visiems pasakykime: ŠIS PIKNIKAS YRA LIETUVIŠKOS ŠEIMOS PIKNIKAS

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys ir jų rėmėjai laukia svečių iš VISOS NAUJOSIOS ANGLIJOS

DARBO ŠVENTĖ VISI PRALEISIME BROCKTONE!